

DRUŠTVENE IN DRUGE SLOVENSKE VESTI

Federacija JSKJ društev v državi Minnesoti bo zborovala v nedeljo 29. septembra v Gilbertu, Minn. Zborovanje se bo vršilo v visokoškolskem poslopju in se bo pričelo ob 10. uri dopoldne.

Plesno veselico v Krivanovi prazni v Springdalu, Pa., prireditelj angloško poslušajo društvo št. 228 JSKJ na večer 28. septembra.

Zabavo za svoje mladinske prireditelj v nedeljo 29. septembra popoldne društvo št. 44 JSKJ v Barbertonu, O. Na to prireditev, ki se bo vršila v splošnih prostorih dvorane društva "Domovina," so povabljeni tudi odrasli člani.

V Conemaughu, Pa., se bo v soboto 12. oktobra vršila veselica društva št. 36 JSKJ.

V Delmontu, Pa., se bo v soboto 12. oktobra vršila veselica društva št. 116 JSKJ. Posebno bo godba, proizvajana od sester Bergant iz Laksho, Ohio.

V Chicagu, Ill., se bo v nedeljo 29. oktobra vršila zabava društva št. 170 JSKJ. Prireditelj: 2270 Blue Island Ave.

V bolnišnico St. Francis v Conemaughu, Pa., je bil odpeljan dolgoletni in zelo agilni član društva št. 26 JSKJ, soj. Joseph Pogačar; podvrčel je isti bolnišnici leži sobrat Gorjup, član društva št. 36 JSKJ v Canonsburgu, Pa., kateremu je pri delu zlomilo

Clane, ki spadajo k društvu 36 JSKJ v Conemaughu, Pa., se tem potom obvešča, da naj bi imeniku uradnikov vseh društev ni bil navezani vsi dve neke pomote. Članje izvolijo upoštevati, da je članje tajnika društva št. 36 JSKJ sledeč: Joseph Turk, 307 Fourth St., Conemaugh, Pa.

Vesela družba mladih baselcev igralcev od društva št. 40 JSKJ v Claridge, Pa., se je prelozila nove Dobe, kjer so bile priredile razne predpriprave za prireditev nove Dobe. Članje vršila med njimi in baselci igralci clevelandskih društev, da so se prijazni in dobro razpravljali med svojimi clevelandskimi tovariši.

Številnih obiskov zunanjih društev je bilo zadnje dni deževno. Uredništvo Nove Dobe. Članje, gl. poročnica KSKJ, Mrs. Rogina, predsednica društva št. 182 JSKJ, in Mr. Frank Opekari, vsi trije iz Pittsburga, Pa.; Mr. Frank Opekari, predsednik KSKJ, in Mrs. Opekari iz Waukegana, Ill.; Mrs. Tomšič in še dve drugi članjki iz Canonsburga, Pa.; in Mrs. Frank Velikan iz Indianapolisa, Ind. Članje, gl. poročnica KSKJ, Mrs. Kovačič, in Mr. John Klobučar iz Chicago, Ill.; Mrs. Barle iz Waukegana, Pa. (Dolje na 2. strani)

RAZNO IZ AMERIKE IN INOZEMSTVA

DEMOKRACIJA je zopet začela novo pomembno zmagavo, ko so dne 18. septembra 1935 Filipinci izvolili svojega predsednika, podpredsednika in kongres. Filipinsko otočje je tvorilo posest Zedinjenih držav od leta 1898; prej je otočje spadalo Španiji. Ko je vlada Zedinjenih držav prevzela upravo Filipinov, je prebivalstvu obljubila samostojnost, ko bo ljudstvo sposobno za samovlado.

Lani je bila v zveznem kongresu v Washingtonu sprejeta postava, ki dovoljuje Filipincem popolno neodvisnost po desetih letih. Dosedaj so sicer Filipinci imeli svojo postavodajo, toda generalnega guvernerja je nastavljal predsednik Zedinjenih držav. Filipinsko otočje še ostane pod delnim nadzorstvom Zedinjenih držav, posebno kar se tiče odnošajev z inozemstvom, deset let.

Za predsednika mlade republike je bil dne 18. septembra izvoljen Manuel Quezon, za podpredsednika pa Sergio Osmeña. Istega dne je bil izvoljen tudi filipinski kongres. Inauguracija predsednika in podpredsednika bo izvršena 15. novembra.

Ko so Filipini prišli pod oblast Zedinjenih držav, je cinični svet trdil, da filipinske samostojnosti nikdar ne pride. Pod sedanjo administracijo pa so se izvršile razne izpremembe, ki so dokazale, da Amerika veruje v demokracijo in samoodločevanje narodov. Iz Cube in Nicaragua so odšli zadnji ameriški vojaki, napram republikam Centralne in Južne Amerike so se vpeljali odnosi dobrega sosedsstva in Filipinom daleč v Pacifiku je bila priznana samostojnost. V stari Evropi vstajajo diktature, na amerškem kontinentu pa beleži demokracija važne pridobitve.

ADMINISTRACIJA v Washingtonu je baje odločena, da mora do 1. novembra zaposliti najmanj 400.000 delavcev vsak teden pri federalnih odposlovnih delih. Z dnem 1. novembra bo ukrepjena federalna podpora brezposelnim in do takrat upa vlada zaposliti skupaj 3.500.000 delavcev.

V NEW JERSEYU so se volilci pretekli teden z veliko večino izrazili proti vpeljavi nakupnega davka, ki vedno najhujše zadene revne sloje.

PREDSEDNIK Roosevelt namerava prihodnji mesec oditi na daljše počitnice na zapad. Ogledati si namerava skoro dovršeni Boulder Dam, nato bo obiskal svetovno razstavo v San Diegu, Cal., potem pa želi posetiti nekatere otoke v južnem Pacifiku.

MESTNIH DAVKOV prosti so prebivalci malega mesta Chanute v jugovzhodnem delu države Kansas. Medtem, ko skoraj vsaka druga mesta zvišujejo davke in pri tem še ležejo v dolgove, meščani mesta Chanute, ki šteje 10.000 prebivalcev, že šest let niso plačali nikakih mestnih davkov. Vsa mestna uprava se vzdržuje iz dobičkov, ki jih prinašata mestna plinarja in mestna elektrarna. Mesto, da bi ta dobiček porabile privatne korporacije, ostane mestni vladi.

(Dolje na 5. strani)

ZAKON O SOCIALNI VARNOSTI

Omenili smo v prejšnjem članku, da se novi zakon o socialni varnosti (Social Security Act) deli v dve delov: prvi del določa takojšnje podpore državam za oskrbo postarnih ljudi, zapuščenih mladih, pohabljenec, slepcev itd., dočim se drugi del bavi z dalekosežnim programom za ustanovitev sistema zavarovanja proti nezaposlenosti in sistem pokojnin za postarne ljudi. Zato je zlasti ta del programa velikanke važnosti, kajti predstavlja zgodovinski korak na polju socialne zakonodaje v Ameriki. Ta del programa je odvšeden od sodelovanja med federalno vlado in posameznimi državami. Federalni zakon postavlja nekatere minimalne pogoje, pod katerimi bo prispeval državam, ako te sprejmejo zavarovanje proti nezaposlenosti oziroma sistem pokojnin za postarne ljudi. Ker mora vsa dežela prispevati za federalni sklad, je umevno, da se bodo vse države pospešile uvesti slične zakone, ako hočejo uživati federalni prispevek.

Starostne pokojnine: Zakon ustanovlja sistem starostnih pokojnin, ki se bo financiral potom dohodninskega davka na zaposlene in mezne takse na delodajalce. Delodajalec bo začel od leta 1937 moral plačevati davek na toliko denarja, kolikor on izplačuje za plače in mezne nameščencev (pay roll tax). Prvo leto bo ta davek znašal 1%, drugo leto bo nekoliko več, dokler bo davek znašal leta 1949 cele tri odstotke.

Po tem sistemu bo vsak nameščene, ki doseže starost 65 let (ali ne pred 1. januarjem 1942) dobival dosmrtno pokojnino. Pokojnina bo od \$10 do \$85 na mesec in je znesek odvšeden od skupnega zaslužka vpokojenca po 31. decembru 1933 predno doseže starost 65 let. Ako nekdo umre, predno doseže starost 65 let, dobi dedič gotovo primerno svoto na enkrat.

To vpokojevanje približno enega milijona delavcev v starosti čez 65 let se bo vresničevalo potom prispevanja s strani federalnega sklada, ki bo izplačeval po en dolar za vsak dolar iz državnega sklada.

Ta čas povprečna pokojnina v onih državah, ki so uvedle starostne pokojnine, znaša \$15 na mesec. Ceni se, da po tem sistemu povprečna pokojnina bo znašala približno \$50 do \$65 na mesec.

Zavarovanje proti nezaposlenosti: Zakon ni uvedel federalnega sistema zavarovanja proti nezaposlenosti. Kar stori, je, da omogoči državam ustanoviti take zavarovanje.

Vsak delodajalec, ki ima več kot osem delavcev, bo moral plačevati federalno takso enega odstotka za leto 1936, 2% za leto 1937 in 3% za leto 1938 in naprej na toliko, kolikor znaša skupna letna mezda, ki jo izplačuje. Koliko naj vsak nezaposleni delavec dobiva, bodo določali posamezni državni zakoni. Federalna vlada bo prispevala državam \$4.000.000 leta 1936 in potem vsako leto po \$4.000.000. Ta denar se bo izplačeval državam, da se jim pomaga upravljati svoj zavarovanjski sistem proti nezaposlenosti. Državni zakon mora odgovarjati nekaterim minimalnim zahtevam, ako hoče država biti deležna federalne podpore. —FLIS.

O TRANSFUZIJI KRVI

(Piše dr. F. J. Arch, vrhovni zdravnik J. S. K. Jednote)

Kadar zdrava oseba da svoje krvi oslabei ali poškodovani osebi, se to v jeziku klinike imenuje transfuzija krvi (blood transfusion). Ta izraz se rabi, če se pretok krvi izvrši direktno potom igel in cev iz žile ene osebe v žilo druge, ali če se kri zdrave osebe najprej spusti v gotovo raztopino, ki preprečuje, da se ista ne začne strjevati, in se pozneje polagoma spušča v žilo bolnika. V vsakem slučaju pa je treba paziti, da se kri ohrani čista in neokužena in kar mogoče pri isti toploti, kakor jo ima telo.

Transfuzije krvi se v velikih bolnišnicah vršijo vsak dan, toda se še vedno "novice," posebno če se tičejo oddilnih oseb, ali če je bolnik v takem nevarnem položaju, da vzbujajo simpatijo.

Zgodovina prenosa krvi od zdrave osebe na poškodovano sega daleč nazaj, na vsak način do leta 1492. Navodilo za direktno transfuzijo krvi iz žile v žilo je bilo napisano v letu 1615, in v praksi so se izvrševale transfuzije krvi že v drugi polovici sedemnajstega stoletja.

Dokler so se transfuzije krvi izvrševale brezizjemno, je vedno obstajala nevarnost, da oseba, ki je prejela kri, umre med operacijo. Takrat so mislili, da je temu vzrok zrak, ki je s krvjo prišel v žile bolnika. Šele leta 1901 so pronašli pravi vzrok te umrljivosti.

Zdravniki so opazili, da se je kri gotovih oseb, če je bila zmešana s krvjo drugih, začela strjevati ali sesedati, v drugih slučajih pa se to ni zgodilo. Po daljšem raziskavanju so pronašli, da se to strjevanje krvi ne izvrši na slepo srečo, ampak je odvisno od gotovih snovi, ki niso enake v vsaki krvi. S poskusnimi z velikim številom oseb so zdravniki končno pronašli, da se ljudje delijo v štiri razrede z ozirom na kri. Sedaj, če je transfuzija krvi potrebna, preiskava krvi takoj pokaže, kri katerih skupin se brez nevarnosti meša, in mešanje krvi katerih skupin ali oseb bi povzročilo sesedanje, bodisi v prevodnih cevkah ali v žilah pacienta.

ODKOD SO BRESKVE

Breskve so okusno in priljubljeno jesensko sadje. Breskova drevesa uspevajo skoro v vsakem pedneju, da le ni premrzlo; v hudih zimah breskova drevesa pozebejo. Splošno se sodi, da je prvotna domovina breskev na Kitajskem. Po kateri poti so prišle v Evropo, ni znano. Prva breskev v Ameriki je baje zrastle iz breskove koščice, katero je neka kitajska krasotica dala za "dobro srečo" amerškemu mornarju. Neka kitajska vraža pravi, da kdor je dosti breskev, bo večno živ.

V Zedinjenih državah je znanih okrog 300 vrst breskev. Posebno veliko breskev se pridelava v državah Georgia, Delaware, Maryland, Virginia, Pennsylvania in New Jersey. Zgodnje breskve pridejo na trg iz držav California, Oregon, Texas, Arkansas, Mississippi itd. Breskve ljubijo gorko podnebje in ne prevlažno zemljo. V splošnem pa kolikor toliko uspevajo v vsakem kraju z zmernim podnebjem.

SELITEV PTIC V GORKE KRAJE

Vsako leto, ko začne prvo listje na drevju rumeniti, se začnejo odpravljati velike jate ptic proti jugu. Mnogokrat je še vreme gorko in prijetno ter živeža v obilici, toda neki notranji instinkt pove pticam, da pride zima in da se je treba odpraviti v gorke kraje. Prav za prav večina ptic selik ne ve, kaj je zima, ker odletijo v južne kraje, predno zima nastopi, in se vrnejo, ko je že minila. Pesnik Simon Gregorčič je zapel pticu: "Radostno, krepko žgoliš vrh zelenih vej, vedno v cvetu le živiš, srečen si vselej. Ko si v južni zletel raj, bil je gaj zelen, ko si vrnil se nazaj, bil je razcveten. Ti ne veš, da zimski čas cvet je naš umrlj. Ptiči prvoletniki, ki so se izvalili v teh krajih, se prav tako odločno odpravijo v neznane južne kraje, kakor tisti, ki so to pot že večkrat napravili.

Najprej odletijo proti jugu ptice, ki se hranijo izključno z mrčesom, ker tem navadno najprej hrane zmanjka v severnih krajih. Ptice, ki se hranijo izključno ali vsaj deloma s semenjem, se lahko nekoliko obotavljajo. Skoro vse ptice pevke so selike in večina jih napravi zelo dolgo pot vsako jesen in pomlad. Nekatere pa tvorijo izjeme. Na primer naš ameriški škrlanec (meadow lark) odpočuje v naše južne države. Sredi naše zime ga je najti v Oklahoma, Arkansasu, Louisiani ali Californiji, kjer se korajži celo s petjem. Naši robinji, ki jih v teh takozvanih zmerno gorkih krajih smatramo za znanilce pomladi, se tudi ne podajajo na dolga potovanja. Velike jate jih včasih prezimi v parkih našega srednjega zapada, če imajo nekoliko zavetja in dovolj različnih jagod, s katerimi se hranijo.

Med pozne selike spadajo divje race in gosi. Vremenski preporoki navadno napovedujejo zimo, kadar vidijo jate teh ptic, eteče proti jugu.

Mnoge ameriške ptice pevke, ki gnezdiijo v naših krajih, se podajajo na prezimovanje daleč na jug, v Srednjo in Južno Ameriko. Večina teh ptic potuje ponoči, da začnejo delovati neki hormoni, ki prisilijo ptico k selitvi; spomladi pa da jih delovanje istih hormonov prisili k potovanju nazaj. Kot znano, je na južni polobli naše zemlje jesen takrat, ko je pri nas pomlad, in obratno. Seveda je to le teorija, ki ni dokazana, kakor niso dokazane mnoge druge.

Zanimivo je, da se v jeseni pokaže nagon za selitev celo pri takih pticah selikah, ki so bile vzgojene v ujetništvu. Zanimivo je dalje, da ptice prvoletnice prav tako najdejo običajne kraje za prezimovanje, kakor tiste, ki so bile že prej tam. Zanimivo je tudi, da se ptice spomladi vračajo v kraje, kjer so bile izvaljene. Dokazano je, da isti par (Dolje na 2. strani)

ODMEVI IZ RODNIH KRAJEV

Mesto Celje in občina Celjska okolica sta se v smislu zakona o združitvi občin združila v eno samo občino. Novo Celje meri 37 kvadratnih kilometrov in šteje nad 19.000 prebivalcev. Mesto predstavlja nepravilen četverkotnik, katerega krajši stranici sta okrog 6 kilometrov, daljši pa okrog 7 kilometrov dolgi. Zanimivo je, da je v mejah novega Celja 41 odstotkov površine gozdov, 26 odstotkov travnikov in 20 odstotkov njiv. Stanovanjskih hiš, gospodarskih poslopij in drugih zgradb je 1692. V mestnem območju so zdaj sledeči kraji in vasi: Košnica, Poluče, Breg, Spodnje in Zgornje Lisce, Miklavčev hrib, Babno, Medlog, Lava, Lopata, Ložnica, Dobrova, Lokrovec, Ostrožno, Gaberje, Spodnja in Zgornja Hudinja, Pečovnik, Vipota, Prištava, Zagrad in Zavodna.

V Ljutomer je na dan 1. septembra trgovec in agent Pavel Horvat iz Male Nedelje sklical političen shod. Načelnik ljutomerskega sreza je shod prepovedal, toda se je kljub temu zbralo kakih tisoč ljudi. Orožniki so pozvali množico, da se razide, naker je baje padlo par streliv iz množice. Orožniki so ustrelili v zrak, ko pa to ni zaleglo, in ko je začelo iz množice nanje padati kamenje, so orožniki oddali tri strele iz pušk. Posledica je bila, da je obležal na mestu mrtev Alojz Mavrič iz Vitana v ptujskem srezu, dve osebi pa sta bili ranjeni. Množica se je nato razpršila.

Na Malem Slatniku pri Novem mestu je bila dne 1. septembra svečano otvorjena nova osnovna šola, ki so jo gradili nad 20 let. Stavbišče za šolo je bilo kupljeno že leta 1913, med svetovno vojno pa je zadelo zaspala. Leta 1929 se je zopet pojavilo gibanje za zgraditev nove šole, leta 1931 se je pričelo z graditvijo, pozneje pa je delo zopet počivalo zaradi pomanjkanja kreditov. Da je bila postavitev šole nujno potrebna, priča dejstvo, da bo šola posecala mladina iz osmih okoliških vasi: Veliki in Mali Slatnik, Velika in Mala Cikava, Krka, Smolenja vas, Potov vrh in Sela pri Ratežu.

Spomenik pesniku "Lepe naše domovine." Letos bo minilo 100 let, odkar je hrvatski rodoljub Anton Mihanović — Petrovski spesnil himno "Lepa naša domovina" ter jo priobčil v Gajevi "Danici." Društvo "Bratja Hrvatskog Zmajaja" hoče počastiti pesnikov spomin na ta način, da bo že letos zgradilo spomenik v Zelenjaku pri Klanjcu v Hrvatskem Zagorju, kjer je Mihanović preživel zadnja leta svojega življenja. V tem romantičnem kraju pod zgodovinskim Cesar-gradom in na bregu Sotle je tudi dobil pobudo za pesnitev himne.

Zrakoplovstvo v službi arheologije. Te dni je prvič v Jugoslaviji aviacija stopila v službo arheologije. Z letala so bile namreč fotografirane ruševine starorimske naselbine pri Petrovcu v Sremu. Kustoz Muzeja kneza Pavla dr. Grbić je opazil na tem posnetku jasne konture posameznih stavb. To so opazili tudi pri posnetkih, ki so jih letalci posneli od juž- (Dolje na 2. strani)

Vsak po svoje

PIKNIKOM V BLAG SPOMIN. Kakor me dolžnost veže in kakor zahtevajo pravila, vam tukaj podajam svoje poročilo o piknikih, katere sem posetil. . . Oprostite, se mi je zaletelo. Gornjo frazo sem menda večkrat kje čital, pa mi je ostala v glavi. Vsak človek ima nekaj v glavi, jaz imam pa menda tisto uradno kopito.

V državi Missouri so imeli preteklo poletje kontest za mulo z najdaljšimi ušesi. Drugo leto morda pride kontest za njegove sivega sorodnika z najdaljšimi ušesi; takrat bo moj "čeneč" in morda še koga drugega. Saj je že naš prvi pesnik Valentin Vodnik rekel: "Sreča te išče, um ti je dan, našel jo boš, če nisi zaspan!"

Sem že zašel oziroma sem napravil neroden detour do piknikov. Saj veste, ceste vedno popravljajo, pa niso nikdar popravljene, tajniki vedno vabijo članstvo na seje, pa je skoro vedno tako slaba udeležba, da ni mogoče sej pričeti, in razni eksperti vedno rešujejo narod in domovino, pa nista nikdar rešena. Oprostite, je bil že zopet detour do piknikov!

Kakor me dolžnost veže — a, figa californijska, nič me ne veže in tudi pravila me ne vežejo, da bi moral hoditi na piknike. Prav za prav bi me bilo treba včasih privezati, da ne bi šel. Pikniki so sploh sama prostost in prostost ljubim nad vse na svetu, vsaj tisto, ki nam jo dobra usoda nakloni. Za Prešeren je dejal: "Največ sveta otrokom sliši Slave; tja bomo našli pot, kjer nje sinovi si prost voljo vero in postave." Prešerenovo prerokovanje se je uresničilo, našli smo pot na ameriške piknike, na katerih nam sliši neprimerno več sveta, kakor v velikih mestih, kjer nam regulirajo življenje ure budilke, železne ograje in rdeče prometne luči. Na piknikih je prostost in tam si vsak lahko prosto voli vero in postave.

Na piknikih ni predsednikov, da bi s klavirji nabijali in natanjali točke programa; ni stolarovnateljev, ki bi diktatorsko določali, kdo bo govoril in kdo ne. Vsak lahko pride in odide kadar hoče, vsak lahko govori, se smeje, žvižga, poje ali pije po mili volji. Če slučajno nastopi kak govornik, ga cenjeni gosti lahko poslušajo, če hočejo, ali pa se porazgube po grmovju iskati gobe, borovnice, maline, divje cvetke ali gozdne vilo.

Fundament vseh piknikov tvorijo hladna pijača, okusen prihrček in dobra zabava. Za namček so: dobra godba, razne tekme, srečolovi itd. Neuradno se včasih pikniki razvijejo v gledališke predstave, koncerte, rekoborbe, znanstvene in neznanstvene debate, piske tekme in deževne tragedije. Prvi in zadnji na pikniku so društveni uradniki in komarji.

V letošnji sezoni so pikniki dobro obrodili; mimo mene se jih je vila dolga procesija, ki je bila tako pestra in vabljiva, da sem stopil v vrsto, kadarkoli mi je bilo mogoče.

Kar se hladne pijače tiče, gre prvo priznanje in zastava slave pikniku društvu št. 6 JSKJ v Lorainu, Ohio, ki se je vršil 4. julija. Ko smo bili najbolj žejni, je pivo v pipah zamrznilo. Nekateri so bili mnenja, da je bila kriva zamrzline preobilica ledu v hladilnem aparatu, drugi pa so dolžili mojo malenkost. (Dolje na 2. strani)

"Nova Doba"

GLASILO JUGOSLOVANSKE KATOLISKE JEDNOTE

Lastnina Jugoslovanske Katoliške Jednote

IZHAJA VSAKO SREDO

Cene oglasov po dogovoru.

Naročnina za člane 72c letno; za nečlane \$1.50; za inozemstvo \$2.

OFFICIAL ORGAN

of the

SOUTH SLAVONIC CATHOLIC UNION, Inc., Ely, Minn.

Owned and Published by the South Slavonic Catholic Union, Inc.

ISSUED EVERY WEDNESDAY

Subscription for members \$7.2 per year; nonmembers \$1.50

Advertising rates on agreement

Naslov za vse, kar se tiče lista:

NOVA DOBA, 6117 St. Clair Ave. Cleveland, O.

VOL. XI. 83 NO. 38

IZ URADA GLAVNEGA PREDSEDNIKA

PO KONVENCIJI

Letošnje poletje mi je bila dana prilika, da sem se srečal z mnogimi mojim sobratu po raznih državah, kot Ohio, Pennsylvania in Minnesota. Povsod sem z veseljem ter užitkom opazoval navdušenost, lojalnost ter duh pravega bratstva v naši organizaciji. Prilika mi je bila dana, da sem obiskal nekaj naših postojank v Pennsylvaniji, kot prijazno naselbino Moon Run, veleznarji Pittsburgh, ter mojemu rojstnemu kraju Vrhniku podobno naselbino Center. Razložek je le ta, da je v mojem rojstnem kraju na gričku cerkev, v naselbini Center imajo pa, tudi na gričku, jako lep društveni dom, kjer se zbirajo naši rojaki k različnim prireditvam, katere so jim v razvedrilo. Tam se istotako zbirajo, da rešujejo probleme svojih lokalnih društev ter probleme naših jednot in zvez.

Moja dolžnost je, da se ob tej priliki prav lepo zahvalim mojim sokolegom glavnim odbornikom, ki so mi šli ob vseh mojih obiskih bratsko na roke, da so bili ti moji poseti resničen uspeh. Pozabiti ne smem odkritosrčne naklonjenosti sobrata Franka Mačeka, dolgoletnega predsednika društva št. 99 ter velepoznanega pionirja v naselbini Moon Run, Pa. Ravno isto naj velja mojemu odkritosrčnemu prijatelju sobratu Sneljerju, predsedniku društva št. 26 v Pittsburghu, Pa.

Krona vseh mojih posetov je pa bila naša prva mladinska konvencija, katera se je vršila pričetkom avgusta v rojstnem kraju naše Jednote, v mestu Ely, Minnesota.

Različni dogodki v našem življenju vplivajo na človeka tako, da jih do konca svojega življenja ne pozabi. Kdo bi pozabil prihod naše nadobudne mladine v rojstno mesto naše Jednote, prihod mladih fantov in deklet, kateri so prišli kot zastopniki celokupnega mladinskega oddelka naše organizacije. Kdo bi mogel pozabiti otvoritev prve mladinske konvencije v zgodovini naših jednot, kjer je ob slavnostni otvoritvi zadonela večna lepa ameriška himna "The Star Spangled Banner," ter takoj po pozdravu župana mesta Ely je zopet iz vseh grl zakrožila naša priljubljena "Lepa naša domovina"!

Kake naj pozabim pogled na naše mlade zastopnike, kako so z zanimanjem sledili vsem problemom, kateri so prišli na dnevni red ob času zasedanja! Ali naj pozabim vso kooperacijo, ki smo je bili deležni od strani naših rojakov in rojakinj v mestu Ely, ter vso kooperacijo, ki smo je bili deležni od tamkajšnjega mestnega odbora!

Nikdar v mojem življenju mi ne bo šla iz spomina ogromna manifestacija bratstva ter lojalnosti napram naši organizaciji, ko je korakalo na tisoče našega članstva v prekrasni povorki na Sandy Point, na čelu "Ely Drum and Bugle Corps," imenovano po našem rojaku "Frank Lozar Post." Celo železno okrožje je bilo zastopano na ta znameniti dan. Vse je prihitelo od blizu in daleč, da pozdravi delegate naše bodočnosti, naše mladine. Ali naj pozabim prekrasen pogled iz Sandy Pointa razaj proti Elyju, kjer se je doli po gričku vila najlepša povorka, kar sem jih še kdaj v mojem življenju videl, povorka samih mojih dobrih bratov in sester!

Nemogoče mi bo pozabiti dan slovesa iz rojstnega kraja naše Jednote. Prizori na postaji pred odhodom mi ne bodo šli iz spomina. Solzne oči, objemi ter celo poljubi, to je bilo na dnevnem redu, pa kaj bi skrival, saj sem bil prve in tretje točke na programu deležen sam. Nekam srce trgajoče je bilo slove, dekler se ni izgubil vlak za ovinkom...

Bratje in sestre, ako v naši organizaciji ne vlada duh pravice in čistega fraternalizma, potem ne vem, kje bi ga iskali. In tako je tudi prav. Sedaj sem prepričan, po vseh mojih letošnjih izkušnjah, da se naša organizacija po vsej pravici lahko imenuje "najboljša bratska organizacija v Ameriki."

Prva mladinska konvencija je končana s tako sijajnim uspehom, kot smo sploh mogli pričakovati v razmerah. To pa ne pomeni, da je tudi naše delo za J. S. K. Jednoto končano. Ravno sedaj je naša najlepša prilika, da gremo na delo. Ob vsaki priliki porabite dobro besedo za našo Jednoto. Povejte svojim prijateljem o tej dobri organizaciji, pripeljte jih v naše vrste, da bodo tudi oni deležni vseh dolžnosti, pravic in dobrot ter čiste bratske naklonjenosti, česar smo že deležni mi, kot člani dobre Jugoslovanske Katoliške Jednote.

Paul Bartel, glavni predsednik.

VSAK PO SVOJE

(Nadaljevanje s 1. strani)

Nisem si mislil, da imam tak obraz. Končno se je ledeno srce piva le otajalo, žeja je bila pogašena in vse je bilo odpuščeno.

Na kresno nedeljo sem se bil podal na piknik na strme vrhe Moon Runa v Pennsylvaniji. Zanj sta bila odgovorna Zveza JSKJ društev in društvo "eno manj ko sto." Tamkajšni piknikovanje z vsemi pritlikalnimi je bilo tako prijetno, da je bilo o istem svoječasnno z odličnim spoštovanjem predloženo obširno poročilo. Preveč ponavljanja pa ni dobro.

O božanskem pikniku društev št. 89 in 222 JSKJ v Gowandi, N. Y., meseca julija, o katerem je tudi že bilo obširno poročilo, ne bom ponovno razpravljati, ker ne maram sebi in drugim povzročati skomin. In beli, pri bingu zadeti mačici, bi se morda kolcalo.

S piknikom JSKJ društev v Elyju, Minn., dne 4. avgusta, sem pričel, s piknikom društva št. 94 JSKJ v Waukeganu, Ill., dne 11. avgusta sem pa zaključil svoje letošnje počitnice. Oba sta bila na moč prijetna. Začetek je bil sijajen, zaključek pa prav prijateljsko družaben. Vmes je bilo pol ducata malih, privatnih piknikov, in še eden bi bil ob Long Lake v Minnesoti, da me niso splašili štirje rejeni mladi psički, katere sem po krivici spravil v zvezo z gradivom za kuhanje sloveče minnesotske "buje." Iz zanesljivega vira sem dobil poročilo, da je buja srečno pojedena in da se obdolženi psički še vedno veselijo svojih mladih pasjih dni.

V Struthersu, O., kjer je mlado, angleško poslušajoče društvo št. 229 JSKJ dne 18. avgusta priredilo svoj prvi piknik, sem našel tako prijazno in za napredek Jednote navdušeno skupino rojakov in rojakinj, da sem bil nad vse prijetno iznenaden. Čisti lepi blazini, ki je nisem zadel, pa še večsi sanjam. Morda bo drugič več sreče.

V Kenmore, O., kjer je sedež društva št. 127 JSKJ, je bilo dne 1. septembra po seji federacije ohijskih društev JSKJ nekaj malemu pikniku podobnega. Tamkajšnja slovenska naselbina je majhna, društvo je majhno in društveni prostori so majhni, pa je naravnost čudovito, koliko gostoljubnosti in prijaznosti se najde na takem majhnem prostoru. Zanimale so me tam tudi lepe zvonopolete cvetlice, izmed katerih so bile nekatere baje vzgojene po navodilih, ki so od časa do časa priobčena v Novi Dobi.

Piknik društva št. 108 JSKJ v Girardu, O., ki se je vršil 8. septembra, je kljub nekoliko bolj pozni sezoni zadal idealno lep dan. Prostor za piknik imajo v Girardu tako prijazni in srčkani, da bi ga človek ukral, če bi ga mogel in če bi ne bilo greh. Tudi tam zbrana družba je bila prijazna, zgovorna in odkrito prijateljska; celo po zdravju moje rajne kože je povpraševala. Pot tja in nazaj je bila sredi napol jesenskega dne zelo prijetna, vsa parfimirana z neko posebno vonjavo, ki je lastna času, ko cvete ajda in zorijo breskve in grozdje. Pri vremenskih bogovih so girardski rojaki dobro zapisani, kajti dali so jim za piknik krasen dan, in z dežjem so počakali prav do večera. Prav za prav sva se z dežjem srečala šele v Clevelandu. Morda v Girardu sploh ni padel. Morda pač rabimo v Clevelandu vsled naše velikomestne pokvarjenosti več pranja in umivanja. Da bi le kaj zalego.

Sezone piknikov smo dostojno zaključili v nedeljo 22. septembra na Church Hillu, ki je menda najbolj strm hrib v zapadni Pennsylvaniji. Omenjeni piknik je bil prirejen po društvu št. 31 v Braddocku in Zvezi JSKJ društev. Društvo št. 31 je pri tisti priliki tudi proslavilo 33-letnico svoje ustanovitve.

Da so naši rojaki v Pennsylvaniji pripravili zelo dosti žrtvovati za JSKJ, je jasno pokazal mnogoštevilčen poset piknika. Priti na piknik na take vrstolomne strmine, je žrtev prvega činovnega razreda. Da sem jaz prišel tja, se moram zahvaliti sobratu Hudaletu mlajšemu in njegovi v hribolazstvu izurjeni Lizi. Sploh pa morajo biti tamkajšnji avtomobili prav posebnega plemena, da triplezajo v take vrtoglave strmine. Prostor za piknik je prav prijazen, menda še posebno zato, ker je tako zelo vzyišen nad ozkimi dolinami in vsakdanjimi skrbmi. Dan je bil sijajen, vse se je kopalo v mehkih žarkih zgodnjejesenskega sonca, in naravno je, da je vladalo pravo sončno razpoloženje tudi med piknikarji. Povsod je lepo sestati se s starimi prijatelji in se izpoznati z novimi, posebno lepo pa je to v Pennsylvaniji. Starejših rojakov je sama uslužnost, prijaznost, odkritost in dobra volja, in tista priključiva tu rojena mladina obeh spolov je v polni meri podedovala vse te lepe lastnosti po svojih starih.

Marsikaj lepega in zabavnega bi se dalo še zapisati o tem za ključnem pikniku sezone, pa za enkrat radi prostora ni mogoče. Le storže kuhane koruze naj še omenim. Navadno se ta delikatesa uživa namazana s sirovim maslom, prebrisan pennsylvanski rojaki pa jo rajši mažejo z rakijo. Potem si pa nadzravljajo s koruznimi storži!

Lepa procesija piknikov je bila to in ni mi žal, da sem se jih udeležil. Žal mi je le, da jih letos ne bo več. Vsi napori, ki so bili združeni z obiski teh piknikov, vsa izguba časa in požitka, vsi stroški in vsi komarjevi piki — vse bo pozabljeno oziroma je že pozabljeno. Pozabljena pa ni in ne bo prijaznost in naklonjenost sobratov in sester, prijateljev in prijateljic, s katerimi sem se srečal na teh piknikih, in v družbi katerih se je razpletlo toliko odkritih in veselih razgovorov, izmed katerih so nešteto krat zvoneli zvončki beli smehi, kakor da "vsi zvončki tam v dolini zvonijo bim, bam, bom." Spomin na te lepe čase bodo kot postri cvečični šopki jasni in oživljali puste in mračne jesenske in zimske dneve, vse do tistega, ko se nam bo zopet prijemala dražestna pomlad.

Ko bodo zazvonile sladko duhteče šmarnice, ko bodo zaplamele bele cvetne baklje kresničar in se nam bodo preko ograj nasmejale žarne vrtnice, pa se zopet snidemo na piknikih, u-pajmo, vsi zdravi, srečni in veseli. Zopet bo med prijatelji zažuborela vesela govorica, kakor kresna pravljica potočka, ki se izgublja v svobodo gozdnih senc, in zopet bo iz vesele družbe zacingljali zvonki smeh, "kakor da kraljična bela v sanjah bi cekine štela..."

hčerko, tri sine ter več drugih sorodnikov.

V Canonsburgu je umrl Joseph Potočar, član društva št. 149 JSKJ. Pokopan je bil 22. septembra na mestnem pokopališču.

V Jolietu, Ill., sta umrli dva člana društva št. 66 JSKJ, namreč Stefan Smrekar, ki zapušča soprogo in štiri otroke, in Frank Hren, za katerim žalujejo soproga in šest otrok.

V današnji izdaji Nove Dobe prinašamo zanimiv spis "Vtisi iz domovine," ki nam ga je poslal za priobčitev naš sotrudenik Mr. Louis Andolsek iz New Jersey. Za nas, ki bivamo že po nekaj desetletij v tej deželi, je zanimivo čitati, kakšne vtise dobi človek, ki po dolgi odsotnosti zopet obišče rodno Slovenijo. Škoda, da naši ljudje, ki se vsako leto v večjem ali manjšem številu podajajo na obisk v stari kraj, tako redkokdaj poročajo v javnosti o svojih vtisih in doživljajih.

Slovenski Narodni Čitalnici v Clevelandu, O., je prinesel Mr. August Kollander, ki vodi agenturo parobrodskih družb v S. N. Domu, lepo knjigo "Kronika slovenskih mest." Omenjena knjiga mu je za čitalnico izročil g. F. Fink, izseljenski referent in komisar v Ljubljani. Znani zlatar Mr. Matija Pogorelec je poslal S. N. Čitalnici knjigo "Life and Labors of Rt. Rev. Frederic Baraga," Mr. Ivan Zupan, urednik Glasila KSKJ, pa knjigo svojih pesmi "Iz življenja za življenje." Slovenska Narodna Čitalnica se vsem omenjenim iskreno zahvaljuje.

Razstava najnovejših slik našega umetnika H. G. Peruška je še vedno v teku v S. N. Domu na St. Clair Ave. v Clevelandu, in sicer v bivšem fotografskem študiju. Vstopnina je prosta.

ODMEVI IZ RODNIH KRAJEV

(Nadaljevanje s 1. strani)

no-srbskih arheoloških najdišč. Spomnili v dobi bujne vegetacije so na ruševinah Stobija dve vrsti rastlin. Nekatere bilke so krepke in visoke, druge pa yenejo pri najmanjšem pritisku sonca. Če se področje najdišča motri z višine, se ostro oči-rtajo zidovi posameznih stavb, ker je vegetacija na zidovih medlejša kakor pa med zidovi. Najboljši so posnetki med vzhajanjem in zahajanjem sonca. Na ta način se dosežejo najtočnejše slike starih zgradb in bodo s primerne višine fotografirali vsa važnejša najdišča.

Osuševanje Vrgorskega jezera. V krški puščavi med Metkovićem, Vrgorcem, Ljubuškim in Jadranskim morjem je pre-sihajoče Vrgorsko jezero, okrog katerega je raztresenih kakih 10 vasi z okrog 10,000 prebivalci, ki nimajo drugega polja, ko jezersko dno, da ga posejejo, ko se voda umakne. Toda to se dogaja, le redkokdaj leto v celoti, so pa leta, ko jezero sploh ne presahne in ostane ljudstvo brez vsakega pridelka. Jezero je kake 4 kilometre dolgo, široko pa 1 km in bi dolina, če bi bila osušena, nudila vsem onim vsem obilo poljskih pridelkov. Misel osušitve jezera se je pojavila že v napoleonskih časih, a ustvarjati se je začela šele sedaj. Po načrtih banovine bo odpeljana jezerska voda v morje po predoru, ki bo izvrtan skozi obalno gričevje. Predor, ki ga vrtajo v živo skalo, bo podoben železniškemu predoru za enotirnico in bo meril v dolžino 2-159 m. Stroški so preračunani na 5,200,000 Din. Vrtati so začeli od obeh strani, v sredi pa tudi od zgoraj navzdol. Na tak način so leta 1913 osušili tudi Bačinsko leto, predor pa je bil tam dolg samo 164 m.

Umrl je v Clevelandu, O., Ignac Golob, lastnik znane slovenske restavracije na 614 St. Clair Ave., star 58 let, član društva št. 37 JSKJ in št. 5 SNPJ. Pokojnik je bil rojen v vasi Selo pri Mirni na Dolenskem. V Ameriki je bival 35 let. Tu zapušča soprogo,

Jugoslovanska Katoliška Jednota v Ameriki

ELY, MINNESOTA

GLAVNI ODBOR

a) Izvrševalni odsek:

Predsednik: PAUL BARTEL, 225 N. Lewis Ave., Waukegan, Ill.
Prvi podpredsednik: MATT ANZELC, Box 12, Aurora, Minn.
Drugi podpredsednik: LOUIS M. KOLAR, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Tajnik: ANTON ZBANSNIK, Ely, Minn.
Pomožni tajnik: LOUIS J. KOMPARE, Ely, Minn.
Blagajnik: LOUIS CHAMPA, Ely, Minn.
Vrhovni zdravnik: DR. F. J. ARCH, 618 Chestnut St., Pittsburgh, Pa.
Urednik-upravnik glasila: ANTON J. TERBOVEC, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

b) Nadzorni odsek:

Predsednik: JOHN KUMSE, 1735 E. 33rd St., Lorain, Ohio.
1. nadzornik: JANKO N. ROGELJ, 6401 Superior Ave., Cleveland, O.
2. nadzornik: JOHN BAKOVEC, 5400 Butler St., Pittsburgh, Pa.
3. nadzornik: FRANK E. VRANICHAR, 1812 N. Center St., Joliet, Ill.
4. nadzornik: JOSEPH MANTEL, Ely, Minn.

GLAVNI POROTNI ODBOR:

Predsednik: ANTON OKOLISH, 1078 Liberty Ave., Barberton, O.
1. porotnik: JOHN SCHUTTE, 4751 Baldwin Ct., Denver, Colo.
2. porotnik: VALENTIN OREHEK, 70 Union Ave., Brooklyn, N. Y.
3. porotnica: ROSE SVETICH, Ely, Minn.
4. porotnik: JOHN ZIGMAN, Box 221, Strabane, Pa.

Jednotino uradno glasil:

NOVA DOBA, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

ZDRUŽEVALNI ODBOR

Tajnik: JANKO N. ROGELJ, 6401 Superior Ave., Cleveland, Ohio.
1. odbornik: FRANK E. VRANICHAR, 1812 N. Center St., Joliet, Ill.
2. odbornik: MATT ANZELC, Box 12, Aurora, Minn.

Pravni svetovalec: WM. B. LAURICH, 1900 W. 22nd St., Chicago.

Vse stvari, tikaž se urednih zadev, naj se pošiljajo na glavnega urednika, denarne posiljitve pa na glavnega blagajnika. Vse priobčbe in priobčbe naj se pošiljajo na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov, za zvišanje zavarovalnine in bolnišnični prispevki naj se pošiljajo na vrhovni odbor.

Dopisi, društvena naznanila, oglasi, naročnina nečlanov in izpremenjeni slovi naj se pošiljajo na naslov: Nova Doba, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio. Jugoslovanska Katoliška Jednota v Ameriki je najboljša jugoslovanska varovalnica v Zedinjenih državah in plačuje najbolshe podpore svojim članom. Jednota je zastopna skoro v vsaki večji slovenski naselbini v Ameriki. Vse hooe postati njen član, naj se zgleda pri tajniku lokalnega društva. Če nje nje na glavni urad. Novo društvo se lahko ustanovi s 8 člani, beloga pisa ne sme biti na nji vsep, politična pripadnost ali narodnost. Jednota sprejema tudi otroke v starosti od devet rojstva do 16. leta in ostanejo lahko v vsem odseku do 18. leta. Pristopnina za oba oddelka je prosta.

Prememjenje znaša nad \$200,000.00. Odrasli oddelci je nad 100% deset, mladinski pa 47%.

NAGRADE V GOTOVINI

ZA NOVOPRIDOBLENE ČLANE ODRASLEGA ODDELKA
DINSEGA ODELKA DAJE J. S. K. JEDNOTA NAGRADE V GOTOVINI.

Za vsakega novopridobljenega člana mladinskega oddelka predlagatelj deležen 50 centov nagrade.

Za novopridobljene člane odraslega oddelka pa so predlagatelj deležni sledečih nagrad:

za člana, ki se zavaruje za \$ 250.00 smrtnine, \$1.00 nagrade
za člana, ki se zavaruje za \$ 500.00 smrtnine, \$1.50 nagrade
za člana, ki se zavaruje za \$1000.00 smrtnine, \$3.00 nagrade
za člana, ki se zavaruje za \$1500.00 smrtnine, \$3.50 nagrade
za člana, ki se zavaruje za \$2000.00 smrtnine, \$4.00 nagrade

RAZNO IZ AMERIKE IN INOZEMSTVA

(Nadaljevanje s 1. strani)

V CHICAGU so zdravniki odkrili v 46-letnem R. Adamsu čudno zmešnjavo notranjih organov. X-ray instrument je pokazal, da ima mož srce na desni strani, slepo črevo na levi in tudi druge organe znatno drugače nameščene, kakor je to pri normalnih ljudeh. Adams je prišel na kliniko, ker je mislil, da se bo moral podvreči operaciji za vnetje slepca. Preiskava pa je dokazala, da mož nima slepega črevesa tam, kjer je čutil bolečine, in da tudi drugi organi niso na mestih, kjer bi morali biti.

ZLATA REZERVA Italije se manjša z vsakim mesecem. Samo od 31. julija do 31. avgusta se je znižala za več ko 140 milijonov lir.

Iz Evrope prihajajo v Zedinjene države velike količine zlata, kar se pripisuje strahu pred vojno.

POSEBNI ODBOR Lige narodov, sestojeci iz zastopnikov petih narodov, je priporočil Italiji in Etiopiji naj svoj medsebojni spor mirnim potom poravnata na podlagi sledečih točk:

S pomočjo inozemstva naj se v Etiopiji ustanovi policijska organizacija, ki naj izsili izvrševanje postav, odpravo suženjstva in nošnje orožja. Posebni policijski oddelki naj bodo nastavljeni v distriktih, kjer biva večina Evropecev. Obmejna policija naj prepreči kupčevanje s sužnji, ropanje in tihotarstvo. Inozemci naj imajo enake prilike za ekonomski razvoj dežele. Liga narodov naj v soglasju z etiopskim vladarjem nastavi inozemske svetovalece za reformiranje pravosodja, javnega zdravstva in izobrazbe. Velika Britanija in Francija sta pri-

pravljene odstopiti Italiji ozemlja v kolonijah, ki so ta ob meji Etiopije. Vse kolonije v Franciji sta pri- ljeni priznati Italiji po- spedsarske interese v Eti-

Italijanski diktator je navelo na podlagi gori- točk odklonil, obenem pa- vil svoje protipogoj. Ti- so: Etiopija naj odstoji- velik kos ozemlja na- ki naj zveže dosežani- ski koloniji Eritrejo in- Ako mora Etiopija- dohod do morja, naj- skozi italijansko ozem- čina etiopske armade- demobilizirana, ostali- postavi pod kontrolo- skih poveljnikov.

Da bi etiopski cesar- take pogoje, je izključe- dila bodo najbrž nado- gajanja.

SELITEV PTIC V GOTOVINI

KRAJE

(Nadaljevanje s 1. strani)

lastovk najde celo svoje- gnezdo. Znanstveniki, ki se- za ptičje selitve, trdijo, da- katerih domovanje je na- polobli, ob času tamkaj- nikdar ne pridejo v go- severne poloble, ampak- maknejo le nekoliko bli- nika. Mnoge ptice, kate- movanje je na severni po- prezimujejo daleč na ju- lobli.

Sistem jesenskih in po- selitev ptic je za priro- zelo zanimiv, toda pre- ga sistema je za zna- splošnem še nerazreše- mo le, da se naše kri- teljice vsakoletni zimi- jo v gorke kraje, kjer- mraza in pomanjkanja- ki si domišljamo, da sm- na in civilizirana bitja- ga ne moremo privoščiti.

New Era

ENGLISH SECTION OF
Official Organ
of the
South Slavonic Catholic Union.

Nova Doba

AMPLIFYING THE VOICE OF THE ENGLISH SPEAKING MEMBERS

CURRENT THOUGHT

Getting Acquainted

Last week Cleveland members played host to visiting members of Lodge No. 40 of Claridge, Pa. On the schedule of entertainment was a softball game played Saturday afternoon at Gordon Park, and a get-together that same evening held at Slovene Workmen's Home.

New friends, meeting old ones, a lot of handshaking—all ending with but one regret, that the time devoted for such an occasion was entirely too short, as both visitors and hosts will retain in their minds a pleasant memory.

The year 1935 will be remembered as the first one in our SSCU's annals when SSCU members from Pennsylvania, Ohio and New York got together on different occasions.

On May 5, at the first open national SSCU bowling tournament, held in Cleveland, Pennsylvania and New York were represented by Center Ramblers of Center, Pa., and Pathfinders together with St. Josephs, both of Gowanda, N. Y., along with the Cleveland SSCU lodges.

On May 12, at the first open national SSCU duckpin tournament, held in Pittsburgh, Pa., Cleveland traveled to the Smoky City.

On July 20 several members of the three English-conducted lodges of Cleveland traveled to Gowanda, N. Y., in a group to participate in the third annual SSCU Field Meet sponsored by Lodges Nos. 89 and 222.

On Sunday, Sept. 15, Gowanda Pathfinders engaged in a baseball game with Export Majestics, No. 218, of Export, Pa., an event which marked the invasion of New York SSCU members into Pennsylvania for the first time.

And last Saturday, Sept. 21, Lodge No. 40, SSCU, of Claridge, Pa., entered the column of "firsts" by coming to Cleveland to play a softball game with the local members—an event that witnessed competing SSCU lodge teams for the first time from the Keystone and Buckeye states.

The three eastern states: New York, Pennsylvania and Ohio, appear to be interested in each other insofar as our Union is concerned. With sport activities furnishing the initial attraction for the English-speaking members, and picnics, dances, recreation meetings, etc., providing a background for gatherings of senior members, our members situated in these three eastern states have had many opportunities to make life-long friends.

On several occasions the English-speaking members residing in the Keystone State have attended lodge dances and the like held in the neighboring vicinity as have those residing in the Buckeye State.

This movement to become better acquainted with SSCU members situated not only in the same state, but neighboring as well, indicates a wideawake organization; a factor that will help our Union to increase in numbers on a larger scale than has been enjoyed heretofore.

Looking forward to a good time unquestionably is the motivating factor behind the urge of a group of members to travel to a different city and visit the brother and sister members residing in that city, town or village.

Like many other undertakings, visits such as described above directly boost our SSCU. We have the visitors preparing to visit, and it becomes known that it is the local SSCU branch which is sponsoring the idea. The hosts, or the members whom they are visiting, in making the necessary arrangements for the visitors to learn the why and wherefore of all the excitement.

Our youth, the English-speaking members, look forward to participating in these activities and through contacts with their fellow-members from a different location invariably begin discussing the two lodges and their potential strength.

As a result we create friendly competition between the various SSCU groups. It may be baseball, bowling or basketball which prompts the two lodges to meet for honors. Both the home team and the visiting aggregation will round up all possible rooters in order to make a good showing.

There is an inherent instinct in almost every member to see some honor at stake, the two competing branches have an opportunity to display their strength in numbers.

The SSCU membership campaign is bound to come up for discussion between various members of the two lodges. Certainly there is bound to arise a certain amount of enthusiasm to build up the two local branches, particularly if the same two groups are to meet again the following year.

Vesna Club

Lorain, O. — At the last regular monthly meeting held recently by the Vesna Club it was decided to hold the second fall dance, on Thursday, Sept. 26, at the Slovene Auditorium, E. 31st St. and Pearl Ave. Cal's Band will furnish delightful syncopation for your enjoyment from 8 to 12 p. m.

After the last business meeting was over, dancing followed with music being furnished by George Detillio and Edward Mantin. Refreshments were served by a committee comprised of Katherine Kanoti, Mary Spanick, Matilda Strukelj, Joseph Zgonc.

The next meeting of the club will be held Monday, Oct. 7.

Come on everybody, in and out of town, let's see you all at the dance—don't forget the date—Thursday, Sept. 26.

Martha Kumsa.

From Lodge No. 149

Strabane, Pa.—Our lodge, No. 149, SSCU, celebrated its tenth birthday on Labor Day, at the local SNPJ Hall. The entire affair was a success for the lodge and the Union, with our local realizing about \$100 in proceeds.

Among the supreme officers present were: Anton Zbašnik, supreme secretary; Dr. F. J. Arch, supreme medical examiner; John Balkovec, second supreme trustee, and John Zigman, supreme judiciary. Our president, Frank Mikec, presided over the program that also included juvenile members under the leadership of Mrs. Matilda Progar and Miss Rose Krall. Helen Zagar recited an essay. The local Slovene singing society rendered a few numbers, with Rudolf Petersek wielding the baton.

The outstanding speech of the day was given by our good friend, Anton Zbašnik, supreme secretary. I hope his remarks will be remembered by the younger members of the SSCU.

A mullball game preceded the activities, with Lodge No. 40, SSCU, aggregation from Claridge, Pa., taking the short end of a 4 to 1 score at the hands of the Washington County Pioneer, No. 589, SNPJ. The second game scheduled between Lodge No. 40 and the KSKJ Boosters was not played due to the program which was held in the hall. At this time I want to thank Bro. John Regina and his boys from Claridge lodge for favoring us with a visit and helping us to make a big success of the whole venture.

I also wish to thank the members who traveled a considerable distance to attend, including those from Center, Pittsburgh, Braddock, Greensburg, Meadowlands, Claridge, etc., and if I have overlooked any others (I was kept very busy throughout the day), please accept my thanks.

Mrs. Agnes Gorisek, supreme judiciary of KSKJ, also gave a speech at our picnic.

Anthony F. Bevec Jr.

And a Dollar

Teacher: Tommy, if your father could save a dollar a week for four weeks what would he have?

Tommy: A radio, a new suit, and a set of furniture.

BRIEFS

Twenty-five members of Lodge No. 40, SSCU, of Claridge, Pa., traveled to Cleveland last Saturday, Sept. 21, to play and watch the first softball game engaged in by Pennsylvania and Ohio SSCU lodges. The picked team of Lodges Nos. 180 and 186 of Cleveland came through with a victory by a score of 5 to 0, and with it took the coveted Pennsylvania-Ohio SSCU championship.

Mary Anne Peternel, former secretary of Center Ramblers Lodge, No. 221, SSCU, of Center, Pa., is now in Washington, D. C., working for the U. S. government in a clerical capacity.

Slovene Citizens' Club of Lorain, O., is going to celebrate its 20th anniversary with a banquet to be held Oct. 13 at the Slovene Auditorium. Many honored guests have been invited to attend.

Interlodge Basketball League of Cleveland will officially open its 1935-36 season on Nov. 6. Roster of all teams to be entered must be in the hands of the league's officials by Oct. 17. George Washington Lodge, No. 180, SSCU, has entered a team.

Cleveland SSCU Bowling League opened its second season last Sunday, Sept. 22, at Superior and E. 118th St. Alleys. Eight teams comprise the circuit at present, with two more expected by next Sunday.

Cardinals Lodge, No. 229, SSCU, Struthers, O., will hold its first dance on Saturday, Oct. 26. Joe Umeck's Orchestra will furnish the music.

Betsy Ross Lodge, No. 186, SSCU, Cleveland, O., will hold its fall dance on Saturday, Oct. 19, at the Slovene Workmen's Home on Waterloo Rd.

Range Facts, weekly periodical of Virginia, Minn., reports that Walter E. Englund, superintendent of Ely schools, tendered his resignation at a special meeting of the board in order to accept a position as field supervisor for the Minnesota Education Association.

Johnny Mihalic, Cleveland sandlot graduate, played for the Washington Senators last Sunday, in a game against the Philadelphia Athletics, at Washington, coming through with one hit in three trips to the plate, batted in four runs and scoring one himself, accepted four chances without an error and figured in two double plays. Mihalic, a shortstop, was recalled from Chattanooga.

Tow 'em In

Ambitious: I'm going to be an aviator. I've been air-minded for years.

Rambunctious: I guess I'll be a garage man. I've been tow-headed all my life.

Easily Identified

Woman: I was to have met my husband here two hours ago; have you seen him?

Department Store Floorwalker: Possibly, Madam—anything distinctive about him?

Woman: Yes, I imagine he's wild by now.

On a Batting Spree

Davis, W. Va.—Mountaineer baseball team of Lodge No. 106, SSCU, played the Kempton aggregation Sunday, Sept. 15, at Kempton, with our boys taking home the bacon by a score of 17 to 2. We don't amass such a nice batting average very often. On this occasion our boys, feeling good, started the hit and run game from the very onset of play. We must say that the opponents played a good game even though they lost. F. Slugger was the winning moundsman, with Corbin of the Kempton team credited with a loss.

Frank Kosanic, Sec'y.

Cardinal Highlights

Struthers, O.—As these autumn days come rolling by, changing the leaves to beautiful colors, with the frisky mornings and chilly nights, it cannot help but make us think of our new fall outfits of rich brown, green and black. With this all settled, what would be more appropriate to ponder over but going to a dance. Yes squire, and that's just what the Cardinals are holding on Oct. 26.

Music will be furnished by the ever popular Joe Umeck's Orchestra, which assures a good time for all. "They're all good looking, girls."

Plenty of refreshments will be available. As for admission all we ask is 25 cents. Where else could you invest a quarter and receive such fine entertainment now when everything is going up in price? A lovely door prize will also be given away.

We cordially invite all, from far and near, for an evening of joyful dancing.

We wish to thank the Electrons for the invitation to attend their dance on Sept. 28. We hope it turns out to be a huge success. Thanks to Fannie Kolar for the nice write-up. We tried our best to please all.

The Cardinals extend their heartiest congratulations to one of our members, Mary Slabe, and Tony Brincic of Bessemer, Pa., whose engagement was announced last Wednesday.

In the meantime, members, think it over. Are you coming to the next meeting, which will be held at the home of Mr. and Mrs. Anton Mickulich, 55 Ridgeway St., on Oct. 4, 1935? There's a prize waiting for the fortunate member in attendance.

Mrs. Mary M. Zlogar.

Against It

Mrs. Asker: Do you favor the short work day and the five-day week for men?

Mrs. Nayber: I should say not! Husbands are around the house and in the way too much of the time already.

He Didn't Stay

A Negro funeral was attended by a ventriloquist whose peculiar powers were not known to the others present. Another Negro told what happened at the cemetery.

"Well, suh," he started, "when they begins to lowah Joe into the hole, he says, 'Lemme down easy, boys.'"

"Did they go ahead and bury him?" asked the listener.

"Man, how do I know?"

Ohio Takes Eastern SSCU Crown

Fine Sportsmanship Displayed by Pennsylvania and Ohio Teams
A pitchers' duel featured the game played between Lodge No. 40, SSCU, team of Claridge, Pa., and the picked team of Lodges Nos. 180 and 186, SSCU, of Cleveland last Saturday afternoon at the latter's home grounds.

Nick Yakovich pitched a brilliant game for the out-of-town-ers. However, his teammates, accustomed to playing with an outside seam ball, had difficulty in switching to the seamless ball used by the Clevelanders. An error paved the way for the first two runs when Mike Krall slammed one into the outfield, with one man on, and scored all the way on a home run.

F. "Pugs" Opalek, hurler for the home team, was in rare form, and certainly deserved the plaudits for his efforts. The final score was 5 to 0 in favor of the Ohio players.

With the honor of Pennsylvania-Ohio SSCU championship at stake, both teams were on their toes from the time the first ball was pitched until the last man was out in the ninth inning. Win or lose, both teams put on a game that was worth traveling several miles to see the contest.

Although all interested in the game were concerned somewhat as to the outcome (it is only natural that both teams wanted to win), the good sportsmanship displayed on the field and at bat reflected the splendid character of our brother-members—good sportsmanship.

Johnny Regina, manager of Lodge No. 40, and his two assistants, William "Pap" Schumuck and Rudy Jerina, gave an excellent account of themselves in coaching their team, as did John P. Lunka, manager of the picked team of Lodges Nos. 180 and 186.

As one of the Claridge boys remarked at the social that followed the game: "It was a pleasure to lose to the Clevelanders. Yes, we wanted to win, but since we lost, we have no regrets. The game was played fair and square, and we only hope we have the opportunity of playing with them again."

Electrons—Sparks 'n' Flashes

By Frank J. Progar, Secretary, No. 228, SSCU

Springdale, Pa.—As an eleventh hour admonition, don't fail to be in attendance at the Electrons' first annual fall dance Saturday, Sept. 28, if you are among the many who crave enjoyment par excellence. With just a few days remaining, make it a point now to assist in firing the opening gun of our fall social season.

Brother Stan's elaboration of the event, in the past two issues, took care, with complete fineness, of the evening's entertainment. Therefore, this is written merely as a reminder of what the evening has to offer. It is no secret that the popular Johnny Lann and his 11-piece band will have you dance mad, as his fans can vouch for.

Then we have the two child wonders of this valley: Boots Graham and Al Jelovchan. Tiny, 5-year-old Boots Graham sang and danced her way to popularity throughout the Allegheny valley and the Pittsburgh district; being an instant hit with the theatergoers for one week at the Alvin Theater in downtown Pittsburgh. To see her is to appreciate her.

Then we have our own Al, a juvenile member and son of Joseph Yelovchan Sr., secretary of senior Lodge No. 203. Al and his pal, the accordion, are great pals indeed. What he can do with that squeeze-box is more than we can tell. The pals are a rage wherever they are seen together. His personality and his ability will win your hearts forever. Last, but not least, indeed, is Allegheny valley's own songbird, Theresa Mikus. What that voice can do is for you alone to discover. Simply remember, don't ask for too many encores, lest she lose that grand voice for future occasions.

Now, with the three added special features for the evening, a dance band that will not soon be forgotten, and the special low price of 35 cents (the price is greater at other dances for the dance band alone), you can ill afford to be among the missing this Saturday eve from the Krivan Hall

in Springdale. Johnny Lann and his boys will commence playing promptly at 8:30 E. S. T. or 9:30 D. S. Be there early so as not to miss any of the added attractions, which will be interspersed between dance numbers.

Current Thought

As is usual in its case, the Current Thought column comes through with another important and far-reaching column, if read with serious thought and deliberation, followed with action to any degree. An excerpt that carries much weight follows: "If the spirit of the membership manifests itself as that of a wideawake and active individual, the future progress of our Union will increase by leaps and bounds." This may be applicable to more instances than one, but particularly for that of which it was written—"Traveling in Groups." It may readily be seen that it is the active lodges that are traveling, and as a reverse, it is the traveling lodge that is active; and it is action that spells progress.

The ever-going Pathfinders may be cited. Two distant trips for this season is their proud boast. To Cleveland, and Export, Pa. Since traveling incurs expenses, sometimes finances curtail hoped-for trips. Nevertheless, wherever possible, group traveling should be promulgated to the advantage of all; as per Current Thought, "Both the visitors and the hosts are sure to benefit from such arrangements."

We are looking forward to visitations from SSCU lodges in the visiting radius, and will certainly reciprocate at their future affairs. Our first trip will be to the Pittsburghers' fall dance, which will be over when this appears in print. May it be their well earned success.

Overlooked

Curios Old Lady: Why, you've lost your leg, haven't you?

Cripple: Well, I'll be darned if I haven't!

He Could Smile

"Are you a man who can smile when things go wrong?" "Bet your life, I am. I'm a garage man and I get paid for fixin' 'em."

It Would Seem So

Proud Mother: Yes, he's a year old now, and he's been crawling since he was eight months old.

Bored Visitor: Really? He must be awfully tired.

Very Good Reasons

"You want me to raise your salary, eh?" growled a boss at his employee. "Give me at least two good reasons."

The employe gazed meekly at his employer and murmured, "Twins."

Every member get a new member.

In the Pink of Condition

With Little Stan

Ely, Minn.—Sweet music from Chicago . . . via the air waves, of course, and Little Stan sits in the Shopper office meditating, eating tutti frutti ice cream, and indulging in a box of delicious chocolates . . . won on a punchboard. But no, Little Stan could not indulge in the candy alone, several of the fellows were sitting around the desk assisting . . . and could they assist! Among them were Rudy Krall . . . the tutti frutti champ, weight 150, in the pink, Frank Mrack, the hot chocolate champion, and Joe Labernik, a tutti frutti and chocolate champ all by himself. Tsk, Tsk! One by one, all filled to the gills, leave for home. They must put in a heavy day the next morning . . . and there is no question that they will be heavy after indulging in all the sweets. But, of course, Little Stan loves his sweets, not only candy, ice cream, sugar . . . but . . . Heh, Heh . . . You know!

And now Little Stan is all by his lonesome self. Thoughts rush through his mind. Let's listen in . . . Hmm . . . juveniles are certainly filling the pages of the Nova Doba . . . especially that one . . . I forget offhand what her name is, but anyway, she mentioned that she would not use "I"? A flutter of Little Stan's heartstrings followed! Then, Little Stan wishes that he could be present to help Bert Marcello spring his surprise. Wonder what it was? Gee . . . there certainly were some nice juvenile gals here. Funny, I can't think more of the boys; must be because they haven't any skirts. I guess that's what it is! I wish they would always fill the pages of the Nova Doba. We certainly could have fun. Wonder what Betty Boop is doing. And Toni? Wish I could take a long, long trip right to every city having an SSCU lodge. It would be fun, and then to write something about each one on the paper every week. Think of the nice ladies Little Stan would meet, but time to shut off the thinking business.

And back to the old typewriter. Folks, you have just listened to the mind of Little Stan functioning, while he is in the "pink."

Received a short letter from Roundup this week. It was a nice article Anna Mae! When the transfer to the adult department is made, don't forget to use your imagination and write a few lines in the Nova Doba. That is all that Little Stan does, and boy, what an imagination!

The night is young; only 10:30 p. m., the moon is out, the weather is as soft and balmy as the Hawaiian music now heard over the air. Romance again causes Little Stan to sit and dream. Gosh, can't he ever get away from that. Like we would say in Slovene, "je resnica."

And back again . . . Little Stan must hasten to correct an error made in the paper two weeks ago. Christine Kolenz is the local Arrowheader who went to Detroit, not Christine Merhar. It happened like this . . . the gals travel so much together that Little Stan got the names mixed.

Dan Cupid is certainly setting the pace in Ely. Tony Klun, a Gopher, and Julia Pishler said yes this week. Anton "Chick" Knapp and Miss Vesel from Soudan also. Chick was the first Gopher president some three years back . . . and still holds a responsible office with the older Lodge. Yes, he is an auditor. And last but not least among the Gophers is Joe Mestick, former vice chairman, who agreed to walk the patterned garden path (Milton) with Miss Mary Lobe. Then from the Rangers comes the marriage of Peter Tekalsich and Miss Molly Sasek. Four strikes for Dan Cupid! This Indian summer does things to a fellow, especially Little Stan, as he feels that he had better find some moccasins parked underneath his bed some day. Like we would say in the Indian language . . . Bazoo! which means "good morning, folks!" Heh, Heh!

And so much for Uncle Danny. May we meet some day far, far from today! (I wonder if Little Stan really means that?) Anyway it's a great world after all!

And now for a bit of sports. The high school football squad met Biwabik, and after a tough, erratic game departed to the locker rooms and showers smarting under a 6 to 0 defeat. The game was fine, but coming to town we make rounds to the place where the boys meet. Mikey Bachars . . . and the game is played over and over again. Judge Skradski tells the boys what he would have done. Remembering an incident back in his high school days when his face was stepped on and plastered in the mud! Red Brobin tells us how he knocked out a whole set of an opponent's teeth! (Nice people.) And after the boys are through talking Ely leads and wins by a score of 4 to 3 by virtue of a home run by Hank Greenburg in the ninth, and a thrilling knockout over Joe Louis, in the fourth quarter. What a game! The fellows are all waiting for the Gilbert game though. They all plan to attend en masse. You can be sure that that game will be won, after it is played. Be prepared, Kobe, Velacich, and the rest of you fellows. Ely is coming to town! And not in the Austin but in the brand new busses recently purchased by the school district.

And the evening wears on. Soon it will wear Little Stan out, but no, he can take it! Tsk, Tsk!

Tower will play at Ely in a football game this week, and we all can be sure that Judge and the boys will be on hand to tackle the fast tricky eleven from the shores of Lake Vermilion.

Gophers . . . Calling all Gophers . . . First fall meeting is scheduled for the second Thursday in October. Be on hand, and if Little Stan does not show up in time, better come to the Shop and help him get through. Frankie Kromar and his band, Alex Debelitz, the saxophone kid, and Marolt, the guitar king, will all combine to make the first meeting a great entertaining success. We always manage to get the boys out fine, but gals, gals, step up. Rangers . . . Arrowheads and other lodge members are welcome . . . for a time!

The radio stations are signing off one by one as Little Stan passes a sleepy hand over his tired eyebrows. I mean, raises a tired hand to his sleepy eyes . . . yes . . . that's what he means! And until the light shines again, Little Stan will get off the line. Who knows this may be a party line. If it is, Little Stan will be in the "pink of condition." So long, folks.

Stanley Pechaver,
No. 2, SSCU.

Majestics and Pathfinders

Export, Pa.—Well, members and friends, our game with the Pathfinders Lodge team, No. 222, SSCU, and the dance we held went over with a bang. We had the largest attendance of the season and all of the refreshments were gone.

The ball team was sitting in one corner of the hall, thinking over the outcome of the day while the orchestra was playing its last number, "Home Sweet Home." This successful event turned over another page for the Export Majestics.

Everybody had a wonderful time and plenty of everything. We had only one sorrow. We regretted very much that the Pathfinders couldn't stay longer with us because we found out that they certainly are a swell bunch of boys.

We appreciated the coming of Dr. Arch, our SSCU supreme medical examiner, and the other supreme officers. We also want to thank the surrounding lodges: Pittsburgher, No. 196; Center Ramblers, No. 221, and St. Michaels, No. 40, for their co-operation. Also many thanks to Louis M. Kolar, our SSCU athletic commissioner, for making the arrangements for the Pathfinders to come to Export.

The hardball game was started on time. The sun was sending out its wonderful rays, and to top it off, there was a very large attendance.

Our Majestics team, with the fine pitching of Guido Zucco, who struck out 16 Pathfinders, took over the game with a score of 4 to 1.

The following box score will show you the good work of both teams:

EXPORT MAJESTICS

	Pos.	ABR	H	P	O	A	E
Battistel	2	4	0	1	1	6	0
Zucco	1	2	2	1	0	5	0
T. Kukich	6	4	1	2	1	0	0
E. Bieuz	5	3	1	1	1	0	2
N. Grubich	8	4	0	1	0	0	0
Bellie	4	2	0	1	1	0	0
Korach	3	4	0	1	8	0	1
C. Rebach	7	4	0	0	0	0	0
A. Bieuz	9	2	0	0	0	0	0
Visnic	9	1	0	0	0	0	0

Totals . . . 30 4 8 27 5 3

PATHFINDERS

	Pos.	ABR	H	P	O	A	E
Evans	4	4	1	1	5	1	2
Sternisha	8	4	0	1	1	0	0
F. Victor	3	4	0	1	6	1	1
Klancer	6	4	0	0	0	3	0
Palcic	7	4	0	0	0	0	0
Batchen	1	4	0	1	1	1	0
Selan	2	3	0	1	8	0	0
S. Victor	5	3	0	0	3	1	0
Clark	9	2	0	0	0	0	0
Korbor	9	1	0	0	0	0	0

Totals . . . 33 15 24 7 3

Brother and sister members, please attend the monthly meetings oftener than you do and we will become more active for the fall season. In this way we will boost our SSCU to a still higher standing and be looked upon with pride.

Bert Marcello, Sec'y,
No. 218, SSCU.

Good Helpers Are Scarce

Barber (whispering to new helper): Here comes a man for a shave.

Helper: Let me practice on him.

Barber: All right, but be careful and not cut yourself.

Try Eating Then

"Do you like codfish balls?"
"I don't know. I never attended any."

Ruth: Why did the air corps turn down young Bobby Sanders?

Carl: On account of his eyes.

Ruth: Why, I think his eyes are lovely.

National SSCU Athletic Board

MINNESOTA
Joseph Kovach, 342 E. Sheridan St., Ely, Minn., Lodge No. 1.
Stan Pechaver, Box 92, Ely, Minn., Lodge No. 2.
Frank Govednik, 215 Tamarak St., Chisholm, Minn., Lodge No. 30.
Nick Popovich Jr., Ely, Minn., Lodge No. 114.
Katherine Peshel, c/o SSCU Home Office, Ely, Minn., Lodge No. 120.
John Strukel, Box 1011 Ely, Minn., Lodge No. 184.
John Velacich, Gilbert, Minn., Lodge No. 192.
Anton Zaverl, R. 1, Box 68, Ely, Minn., Lodge No. 200.

PENNSYLVANIA
John Regina, Box 32, Claridge, Pa., Lodge No. 61.
Emanuel Pezdirc, 361 River St., Reading, Pa., Lodge No. 61.
L. P. Bobberg, 5414 Carnegie Ave., Pittsburgh, Pa., Lodge No. 196.
Louis Polaski Jr., 539 Highland Ave., East Canonsburg, Pa., Lodge No. 205.
Theodore Kukich, Box 42, Export, Pa., Lodge No. 218.
Ignatz Obloek, R. D. 153, Turtle Creek, Pa., Lodge No. 221.

OHIO
John L. Zortz, 1657 E. 31st St., Lorain, O., Lodge No. 6.
Victor H. Karlinger, 1086 Addison Rd., Cleveland, O., Lodge No. 180.
George Kovich, 364 E. 161st St., Cleveland, O., Lodge No. 186.
John Laurich, 15717 Saranac Rd., Cleveland, O., Lodge No. 188.

ILLINOIS
John L. Jevitz Jr., 1321 N. Hickory St., Joliet, Ill., Lodge No. 66.
Louis Dolmovich, 2003 S. Leavith St., Chicago, Ill., Lodge No. 70.
Louis Rode, 930 Victory St., Waukegan, Ill., Lodge No. 193.
John J. Tabor Jr., 3000 S. Trumbull Ave., Chicago, Ill., Lodge No. 211.
Otto Spolar, 1921 Blue Island Ave., Chicago, Ill., Lodge No. 220.

COLORADO
Rudolph Sustersich, 16 Sand St., Denver, Colo., Lodge No. 201.
Albert Godec, R. F. D. Box 104, Salida, Colo., Lodge No. 224.

NEW YORK
Ernest Palcic Jr., 46 Palmer St., Gowanda, N. Y., Lodge No. 222.

INDIANA
Joseph Ivancic, 709 N. Holmes Ave., Indianapolis, Ind., Lodge No. 194.

WEST VIRGINIA
Henry Juran, Box 424, Davis, W. Va., Lodge No. 106.

Young American Boosters

Walsenburg, Colo.—We certainly were glad to see a number of out-of-town guests, especially four members of Colorado Sunshine Lodge of Denver; namely, Mary Zgajner, Margy Smole, Albin Petelin and Rudy Sustrick. We are sorry to say that they could not enjoy themselves due to an accident en route to Walsenburg. No one was hurt seriously and we only hope that this accident will not discourage them from coming to Walsenburg. A word of advice to Colorado Sunshine: Whenever planning on a visit to Walsenburg do not keep it a secret and try to surprise us, but let us in on it and everything will be O. K. We were sorry to see them leave in the afternoon.

To each and everyone present we wish to extend our thanks for joining us in celebrating Sept. 1 dance, with the sincere hope that everyone enjoyed himself, as that is our main objective in holding this dance.

The Boosters are planning to hold another big dance on Saturday, Oct. 19, at the Walsenburg Pavilion. Tony Just and his orchestra will again furnish the music and will entertain both the young and seniors with some good snappy polkas and waltzes. We cordially invite all members of neighboring lodges and their friends to Walsenburg and enjoy our dance on Oct. 9.

Our last meeting was very poorly attended. Wonder what Matt and Rudy Krist, Sigundo Ibanez, Tony Just and Jack and Johnny Fink were doing instead of attending the meeting? Come on, members, let's get down to business and be present. Only a few can't carry on the lodge. Please keep in mind that assessments must be paid by the 25th of each month.

Mary R. Dolenc, Sec'y,
No. 216, SSCU.

A Good Time Was Had by All

Cleveland, O.—It is Saturday afternoon, Sept. 21, 1 p. m., when a group of Cleveland SSCU members anxiously wait in front of the Nova Doba office for the Claridge, Pa., visitors of Lodge No. 40, SSCU. Each passing car is closely scrutinized to see if it bears a Pennsylvania license plate.

Soon they arrive. Andy Rizzardi is the driver of the first car; Ewing Watts, District No. 3 representative of the United Mine Workers, comes next, and soon we have Joe Sosinski, driver of the third car. Two more cars follow, and if the writer remembers correctly, William Shula is at the wheel of one, while the other has slipped his memory.

With the game scheduled to begin at 3 p. m., the boys make a quick change into their uniforms at the Nova Doba office. With trousers, coats, hats, shirts and other wearing paraphernalia hanging here and there, the Nova Doba office looked more like a second-hand clothing store.

The game starts soon after 3 p. m. and by 5 p. m. all the boys start back to the office for their clothes, with the exception of one car that fails to function. After all the expert mechanics tap this part and that, one remembers to look at the gas tank, only to find it almost dry. Mike Krall and Johnny Lunka come to the rescue with the latter's reserve one-gallon can of gas and the car starts merrily along.

The visitors are served dinners and soon they all meet at the Slovene Workingmen's Home for a private dance party. Here's where some real fun begins. Frank and Marty Bratkovich, Joe Sosinski, Jimmie Stepenick, Joe Beltz, John Regina, as well as the writer, lose no time in getting to the bar. But they are not lonesome, for Henry Jerina, Andy Rizzardi, William Novak, Pete Zupancic, Pete Winslow, Joe Esler and Carl Stepenick have beat them to the first drink of beer. William Shula appears to be interested only in watching the dancers, as does his brother John. But leave it to Emil Cavannah, Andy Gallo, N. Yakovich, Louis "Doc" Beltz, Rudy and Mrs. Jerina and Walter Barbish to show how Claridge dances.

William "Pap" Schmuck, Claridge's gift to humor, finally managed to meet Bob Riddle, Betsy Ross husky player, when the latter was serving beer behind the bar, although "Pap" appeared somewhat nonplused when introduced.

Sunday morning the boys are taken on a sightseeing trip. Steve Zavara, mascot for the Claridge team, makes sure the route is taken along Lake Erie as the large body of water holds unusual interest for him.

The writer was compelled to miss the sightseeing trip, for reasons best known to those who imbibe too much beer the night before and drink too much water the morning after.

Sunday afternoon the whole gang meets at Superior and E. 118th St. Alleys to see the local SSCU Bowling League go through the initial paces of the second season.

Comes 5 p. m. and the visitors start their homeward trip.

Knew What He Wanted

Patron: I would like a ton of coal.

Dealer: What size.

Patron: I'd like a full 2,240 pounds if it isn't against your rules.

YUGOSLAVS AND YUGOSLAVIA

Editor's Note: The following treatise on "Yugoslavs and Yugoslavia" was prepared by Richard J. Zaverl, attorney at law, and president of Illini Stars Lodge, No. 1, SSCU of Chicago, Ill., and was delivered as a lecture at the Moor, Ill., last Spring. Installments of this series shall appear in subsequent issues of Nova Doba, space permitting.

Prehistoric Yugoslavs

The prehistoric home of the Yugoslavs was in the woodlands of the Carpathian mountains and the vast plains of Russia, stretching from the Black Sea to the Baltic.

They were settled agricultural people, living on land commune, like large families known as Zadruga. They formed no state, but lived in a friendly alliance of tribes, governed by elders, having no slaves nor bondsmen among them. They had acquired a highly developed language, and although the Slavs for centuries have been under foreign rule and in contact with many civilizations, the basic Slavic languages are similar.

Early History

In the fourth century the Mongolian tribes, Huns and Avars, bursting forth overran Europe and drove before them other races and tribes—the Southern Slavs—abandoned the Galician plains and appeared on the borders of the Eastern Roman empire. They gradually pushed southward into the Balkans and settled the lands abandoned by the tribes under the Roman empire.

Emperor Herakleios, 7th century, arrived at an agreement with the Yugoslavs, to settle peacefully in the devastated northern and central provinces of the Balkan peninsula, on condition that they would protect the northern frontier of Byzantium. The greatest contribution of Yugoslavs to civilization is that they have been guardians and protectors of European civilization and that they acted as a buffer state between the European civilization and the uncivilized tribes of Asia, especially the Turks.

Slavic tribes then had one language, one and the same standard of life, and the same customs, reaped all the western and northern provinces of the Balkan peninsula, now inhabited by them from the Isonzo (Soca) river to the Aegian Sea.

The old Slovenes were typical Slavs and their social structure was not based on a stubborn individualism. It was the clan, the family which was the economic unit. They were Socialists in the true sense of the word and lived in communities of economically and politically free men.

Under the early tribal organization, the clan was the nucleus of the state life; the territory of a clan is called the Zupa, the township. The chief of the clan is the Zupan. The dignity of Zupan was usually hereditary in the most influential family of the clan. In the heart of the Zupa is the Grad, the castle, the seat of the Zupan.

Round the Grad settled the population of a tiny town. In each house, the family, even four or five generations of the same family, lived as a unit called the Zadruga. The various units of the family had separate quarters in the same house. Either, each Zadruga or the Zupa, worked the communal land, as a unit, which land surrounded the town.

A number of Zupe allied themselves together in one great county, the velika zupanija, whose head was the veliki zupan. For warfare a special military chief was elected, the vojvoda. The family was the universal unit. They were monogamous,

only their princes were married more than one wife, and women were as near possible on a footing of equality. Women would be heads of communities called Zadruga, they could be rulers and warriors. Matrimonial relations were pure, the women strong and attached to their bands.

Visitors From Claridge

Cleveland, O.—Another week-end is over that many memories of the acquaintances from Claridge. The group of members of Lodge No. 40, SSCU, were sociable and were good when they lost the ball Saturday to the Claridge team. The score was 5 to 1.

I was never more satisfied in my life when three boys offered to wash my dishes after the evening meal. It seems I knew that it was the pleasant task of the day. I believe me, they have no much I appreciated their help.

I suppose many of the ers will be curious to know they were. So in this want to again thank them, my whole heart. Jimmy, Nick, the official dishes, and Nicky Yakovich and Beltz, the official dish, I must say that I found broken and every dish verwarf spotless. Now housewife knows that something. I hope they don't get after them and learn this and make the same in their own way. I certainly don't want away any secrets.

I myself was very meet the visiting members. I was able to get to know whom we accommodated since I associated with more. Many of the names were mentioned before by my husband was anxious to see and them. I heard so much being good sports and bunch of boys. I can say that I found them. They were a fine bunch of boys.

John Regina and I proved to be everything. Leave it to "Pap" Schmuck keep your sides bursting laughter. He turned to a first-class performer, many tricks. Stevie, mascot, certainly likes land. All he wanted for our Lake Erie. He was anxious to get his could tell his pals of wonderful sights in Cleveland. He said he would like again sometime. We glad to have him come.

This is a small world what should I discover. Mrs. Rudy Yerina is a mine. It was only by that we mentioned ourselves both found ourselves the same and there to each other.

I want to again say was happy to meet you and even if I don't every visitor's name them to know that I

Ground-Mud

"Waiter, this coffee is ing but mud."
"Yes, sir; it was morning."

Pise Louis Andolsek:

Vtisi iz domovine

Dobrih 27 let je minulo, odkar sem bil predzadnji na obisku v bivši domovini. Pa se mi je zahotelo, da bi le rad videl še enkrat rojstno grudo, svoje oče, zlasti pa postarno, 90-letno ženo—svojo mater.

Odločil sem se bil za novi francoski parnik "Normandie," kateri je odplul iz New Yorka dne 7. junija.

Po dobrih 5 dneh smo se izkrcali v Havre, vstevši postane v Plymouthu na Angleškem, kjer smo zamudili doberšen del enega dneva.

Novi parnik je kolos, kakor-od sedaj ni para na vseh sedmih morjih. Iznajdljivost človeškega uma sedanje dobe tehnik in arhitekturi ga je opremila skoro do popolnosti z vsem, kar naj služi v udolnosti in luksurjoznosti potujočemu občinstvu.

Promet med spodnjimi prostori, med in nadkrojem oskrbuje 22 vpenjač, s prostim prehodom med prvim, turistovskim in tretjim razredom. Zvez za z radio postajami to in on stran morja je v neprestanem stiku skozi celo prekomorsko vožnjo, izdaja se obširen dnevnik s svetovnimi novicami, poskrbljeno je za koncerte, plese, kino gledišča, plavalne tečme, rokoborbe, tenis igrišča, mehanske naprave v fizične in te. lovalne svrhe itd.

Tretji in zadnji dimnik, kateri je umeten, pa služi za prekomorski dom raznim pudelom, kužetom, mačkam, papigam in opicam, od katerih se nekatere osebe nežnega spola čuti na potovanju ne morejo lojčiti. Tudi tem potnikom je prideljeno osobje, ki skrbi za njihovo udolnost, hrano in dnevno prežračanje na vrhnem krosu.

Postrežba je prvovrstna, hrana izborna, pripravljena po svetovno znanih francoskih kuhinjah, ki so v stanu zadovoljiti najstnejšega razvajenca.

Če bi bilo kaj opotekati, je silna vibracija, povzročena po 140 tisočih H. P. električne gonilne sile. Stene, vrata, in celo postelj v moji kabini so ropotale, da je bilo nemogoče zaspati vsaj prve dneve, dokler se človek tej silni vibraciji vsaj deloma privadi.

Ta vibracija je menda povzročila, da so se vodne cevi nekake dne v sklepnih vijakih "razongavile" ter poplavile nekaj kabin 3. razreda. Pa so po nekani činitelji ta nedostatek v nekaj minutah popravili ter pomirili začasno prestrašene potnike.

Dasi sem imel povratni listek za isti parnik, sem se vendar raje poslužil nazaj grede parnika "Champlain," ter bil prav zadovoljen.

O Francozih samih, v njih lastni deželi, četudi so zavezniči naše bivše domovine, pa se žal, ne morem posebno pohvaliti. Tujca izjemajo, kjer ga le morejo.

Na carinskem uradu sem moral plačati za 10 zavojčkov ameriških cigaret nič manj nego \$2.40 carine, dasi so me stale cigarete le \$1.10. Vsi protesti, da je nedopustno obdavčiti to komoditeto z nad 200 procenti kupne cene, niso nič pomagali.

"Ni treba da plačaš, če no-tiš," so mi rekli. "Pusti robo-ta, pa je vse urejeno." Moral sem plačati, kaj sem hotel. Dal pa sem si izgotoviti potrdilo o vplačani vsoti.

Nekateri potniki so mi zame-nili, češ, načel bi bil zavojčke, ali jih potlačil v žepu, pa bi se bil izognil. Tega pa namenoma in principijelno nisem hotel storiti. Postenjak naj bo človek; boli pa le, če se postenjaštvo izra-ja.

Pa nisem bil jaz edina žrtev

te nedopustljivosti. Na potu v Pariz je prišel v moj kupej gos-pod, ves vzhičen in razjarjen, češ da so z njim isto napravili. Pozival me je, naj se mu pri-družim, da greva ob prihodu v Pariz naravnost k carinarske-mu komisariju, ali še na višje mesto, če treba, da uložiwa pri-tožbo, da dokaževa, da se tuji, potujoči preko njihove dežele, ne puste brezpogojno izropati.

Vedoč, da bo polnoč, ko do-spemo v Pariz, in da so uradi ob tem času zaprti, naš vlak pa je odhajal zarano v jutro, se mu nisem mogel pridružiti, ka-kor bi bil želel.

Soba za parurni počitek 35 frankov, 20 frankov taksi do par blokov oddaljene postaje, 7 frankov za požirek žganja, to so cene, katere se mi zde i za Pariz pretirane.

Človek bi mislil, da mora pod takimi razmerami vladati bla-gostanje vsaj v Parizu. Pa sem naslednje jutro opazil pismo-nošo, toraj državnega usluž-benca, kateri si je za zajutrek na cesti kupil tanko podolgo-vato štruco kruha, jo trgal med potjo z zobni, v drugi roki pa šop pisem, namenjenih za pri-hodnjo hišno številko.

Še neprijetnejši dogodek pa sem doživel na povratku, do-spelvi v Pariz zopet ponoči, kjer je bilo treba zopet preno-čiti.

Ze na postaji so mi povedali, da moram doplačati 43 fran-kov, ako hočem nadaljevati vožnjo v drugem razredu, dasi ne vem prav, pod kakimi pre-tvezami. Pokazal sem jim po-trdilo vplačane vsote vse od Ljubljane do pristanišča, pa ni nič pomagalo.

Doplacilu pa sem se uprl, ter raje vožnjo nadaljeval v tret-jem razredu iz Pariza do Hav-re. Pa to še ni bil konec nepri-lik. V hotelu so mi nakazali so-bo v petem nadstropju, kamor sem okrog 11. ure odšel k po-čitku, ter obrnil ključ v vratih.

Nad ključem sem opazil še na-vadni zapah, pa sem v večjo varnost še tega potisnil v sto-pec. Prav tako bi se moral dati s prstom potisniti tudi iz stop-ca, pa glej čudo: Trdovratno je ostal v stopcu, pa naj sem po-skušal na vse mogoče načine. Bil sem v pasti, iz katere bi ne-kušal v slučaju ognja. Ker so so-be opremljene s hotelskim te-lefonom, sem se istega poslužil ter obvestil hotelsko upravo o zagati. Poslali so mi uslužben-ca, pa kaj ko i on od zunanje strani ni mogel nič storiti, razen da udre, ali razbije vrata, kar pa zopet ni bilo priporočljivo v tej pozni uri, že iz ozira na ostale goste. Imel sem slučajno v žepu še srebrni ameriški dol-lar in pa ključ, s katerim sem malo prej zaklenil vrata. S te-mi sredstvi sem se spravil na delo ter nakrepal na vse mo-goče načine. Po dobri uri trde-ga dela so pričeli vijaki v zapah-pu polagoma drug za drugim popuščati, in posrečilo se mi je, da sem istega razbil, ter končno zopet prišel na prosto.

Da sem ta nedostatek opazil šele prihodnje jutro, bi bil za-kasnili vlak in ob enem tudi pa-rnik, razun če bi se bil poslužil letala.

Pa tudi francosko toliko hvalisano uslužnost se mnogo pretirava. Po železnicih preko švice, Avstrije in Jugoslavije niso sprevodniki zabranjevali potnikom medsebojnih obiskov med kupeji drugega in tretjega razreda. Francoski sprevodnik pa mi je prijatelj, ki se je oglašil v mojem kupeju, sicer dostojno, pa vendar odločno za-vrnil, češ, da ni dovoljeno pot-nikom tretjega razreda pose-da-ti v kupejih drugega razre-da.

Potovanje po evropskih že-leznicah seveda ni tako udob-no, kakor v tej deželi, četudi se voziš v drugem razredu.

Pestrost okolice in nepoznani kraji bi sicer potniku služili v

nadomestilo za neudobnost, če bi potnika drugače pustili v mi-ru. Pa kaj, ko drug drugemu podajajo vrata. Sprevodniki, nadzorniki, carinarji, policijski organi, pregledniki potnih li-stov, menjalci denarja, v vseh mogočih uniformah in brez njih, slede drug drugemu. Celo ysoto gotovine, ki jo nosiš s se-boj, hočejo ugotoviti, ko priha-jaš v ali iz domovine. Nekoč sem se lotil šesteti žigose na mojem potnem listu, pa nisem uspel, ker sem jih vsakokrat naštel več nego v prejšnjem šteju.

Tega pa Amerikanec ni na-vajen, ter mu kaj kmalu posta-ne ogabno.

Švica in Tirolska se mnogim zde romantični deželi vsled ne-botičnih snežnikov, pokritih z večnim snegom in ledovjem, ka-teri se v poletni seziji tajajo, ter liki hudournikom drve po plazovih in grapah v nižine. Kajpak služijo svojemu name-nu, da nudijo potrebno vodo za namakanje pokrajin med stis-na nimeni alpskimi predeli, da se tako za silo preživi ljudstvo. Za romantiko, v pravem pomenu besede, pa je po mojem treba dveh, pa naj si bo v Švici ali pa Sahari.

Na istem vlaku se je nahaja-lo kakih 15 do 20 Slovencev obojega spola, večinoma iz Cle-velanda, namenjenih k udelež-bi evharističnega kongresa, ki se je imel vršiti tiste dni v Ljubljani. Te je pozdravilo mestno zastopstvo in predstavi-niki Rafaelove družbe z godbo na čelu. Sprejem je bil dokaj ganljiv, ter sem ga bil tudi jaz od strani deležen, četudi nisem pripadal k skupini.

Med občinstvom sem našel bivšega Amerikanca in dobro poznanega dobričino G. Remsa, s katerim sva v hotelu pokram-ljala o tem in onem, ter se do-govorila za poznejši sestanek na njegovem domu.

Zvečer istega dne pa sem se odpejal v dolensko železnico dol proti rabljski dolini v mojo rojstno vas Velike Poljane.

Nepopisni občutki navdajajo človeka, ko se bližaš domačim krajem, hribom in končavo vasi, nekdajne domače grude, kjer ti je tekla zibel. V zvezi s temi občutki pa se spajajo spomini na mlada leta, njih trpkost in njih svetla stran, katere si še enkrat zaman želimo.

Ti gozdovi, slemenja, hribi in holmci, posejani z belimi cer-kvicami, v nižinah žuboreči po-toki in potočki, tu mlin, tam ža-ga. Tu in tam večje in manjše vasi v ravninah, po slemenih, gričih in pobočjih posamezne kmetije, vmes pa rodovitna po-lja in travniki, katera so dajala skromna sredstva za obstoj na-šim pradedom, in jih dajejo še danes njihovim potomcem. Gru-da, katero so čuvali in branili pred krvoločnimi in grabežlji-vimi neprijatelji od pamtiveka, in jo bodo brez pomisleka bra-nili tudi v bodoče. Da, skrom-na in primitivna je naša očet-njawa, in vendar tako ljubka v kotičku naših src, kjer se skriva-jo naši spomini, in se zopet obude, ko jo posetimo po tolikih letih.

Sprejem in srečanje z mater-jo in brati po 27 letih je bil kaj ganljiv. Srce ti zaigra in se smeje veselja, a oko se ti za-rosi pri prvem objemu, hočeš nočeš, solza ginjenja se ti udere kakor razigran potoček, ter si dela prostor po licih v prvih trenutkih.

Ko se ti živci nekoliko pomi-rijo, in ko si v par dneh po-kramljal z domačimi o vsem mogočem, se malo ozreš okrog sebe. Tu nova hiša, tam preda-lana, popravljena ali prezida-na, tu nov sadovnjak, nova vodna naprava... res, vse dru-gačno lice.

Ozreš se po ljudeh, po nek-danjih sosedih, po sošolcih in vrstnikih, in tu doživiš prvo razočaranje. Ni jih več, ali pa

bi jih seštel na prstih rok, če-tudi je precej obširna vas. Sta-reja generacija je odmrila, ta in oni je padel v vojni, tretji je odšel s trebuhom za kruhom, tu in tam pa so gospodarji, ki še rojeni niso bili pri mojem odhodu.

Če izvzameš še preživele so-rodnike, hipoma doznaš, da si tujec med tujci. Naslednje dni sem prehodil njive in travnike, gozdove in pašnike, koder sem nekda kot bosopetec preganjal rogato živino, obujal spomine iz mladih let, ter filozofiral o minljivosti življenja.

Prijel sem za koso in grab-lje, pa je še šlo, le prehitro sem se utrudil, ali pa so roke kazale znamenja vodnih mehurčkov. Na prej omenjenih pohodih sta me spremljala brata, včasih eden, včasih oba, dasi sta imela obilo dela na polju in s košnjo, ter me opozarjala na to in ono, da bi ne prezrjala nako važnost in premembo po tolikih letih.

Politični boji, kakoršne smo mi poznali med dvema znanima strankama, so skoro docela po-nekali. Tudi politična uprava in njen delokrog se je spre-me-nil v mnogih slučajih; menda iz ekonomskih ozirov je vlada str-nila več vasi in občin v enotno upravo.

Kakšno pa je v ostalem po-litično in ekonomsko obzorje? Na to vprašanje pa je težko od-govoriti. Vprašaj obrtnika, tr-go-va, kmeta na njivi, inteli-genta v mestu, vsi se ti nekako izbegavajo vprašanju, zlasti pa pazijo, da pogovoru ne prisluš-kuje tretja, ali nepoklicana oseba.

Posestnik, trgovec in gostilni-čar v bližnjem trgu mi je podal sledečo sliko:

"Na razpolago imam šest sob za tujece, pa bi ena zadostovala preko celega leta. So dnevi, ko ne prodam niti liter vina. Ob večerih me včasih poseti druž-ba kvartačev, in za požirek žganja, katerega spijo, moram poleg njih posedati do polnoči, ali do dovoljene policijske ure.

"Imam par repov in konja v hlevu, posestvo ne veliko, a kljub temu znašajo davki, skupno z gostilniško licenco, nad štiri tisoč dinarjev letno. Zakladam iz prihrankov prejš-njih let, a ko tudi ti viri usah-nejo, ne vem kaj bo."

Priprosti kmetič mi je na enako vprašanje takole poja-snil:

"Stradamo ne, če je letina povoljna, ali vsaj srednja. Ze-lja, krompirja in koruze se za-silo pridela, na kaj boljega pa nismo razvajeni. Le denarja ni dobiti od nikjer. Živina in les, naši glavni viri dohodkov, ni-majo nikake cene, ker so meje za izvoz v tujino zaprte ali pa zavarovane s carino, katere ni mogoče premostiti. Dorastejo ti otroci, in če jih hočeš spravi-ti k lastnemu ognjišču, je treba šteti doto, a kje vzeti? Tudi če imaš še kaj v hranilnici, ni se splačalo več nego 100 di-narjev na mesec."

"Kakšna pa je cena živini?" sem povprašal. "Kakšna? Če imaš napradaj par volov, mo-rajo biti pitani in debeli kot polh, da jih prodaš po štiri di-narje kilogram žive teže."

"Kako pa je z lesom? Vča-sih se je vsaj ta lahko spravil v denar," sem omenil, da nada-ljujem razgovor.

"Les? No, le poglej, tale mlaj," katerega so za "Telovo" vsaki fantje neke posekali skrivoma ponoči. Skoro 35 me-trov je visok, ter bo dal pet do-brih krľev za žago. Prodali ga bodo kakemu lesnemu trgovcu, in če dobe zanj 100 dinarjev (malo čez dva dolarja), bodo napravili dobro kupčijo."

"Kaj bi," je dodal tretji, ki je bil očitno nekaj bolje si-luiran, "pod prejšnjo vladno sem moral prodati tele, da sem pla-dal 'fronke,' sedaj pa tudi. Če bi bili nekateri malo bolj hra-nili po vojni, tedaj ko se je vse

prodalo ko zafran, bi tudi da-nes lažje dihal, in manj bob-nov bi bilo. Pa niso računali, da zna prijeti sedem suhih let, danes pa 'cvirnajo.'"

Trda je tudi za priprostega delavca-dinarja. V mestu—tako so mi pravili—zaslužijo po dva do dva in pol dinarja na uro, na deželi pa menda še manj. Naš kmet ne najema več koscev kakor nekda. Pokosi sam z družino, in neredko mu jo pomagajo mahati žena in si-novi v starosti od 13 let naprej. Borno večerjo povzije družina v mraku ali temi, da prihrani na stroških za petrolej. Celo v večji restavraciji sem neke ne-delje večer videl goreti malo večjo leščerbo, postavljeno vrh peči v kotu, kljub temu, da je bilo vsaj šest omizij zasedenih z gosti, velika svetilka pod stropom pa je bila v "penzjo-nu."

"Ne nese... preveč bi zago-telo," je komentiral gostilničar. Pa menda res ne, saj sem opazil pri mistah družbo treh ali štirih gostov, sedečih poleg pol litra vina in pol litra vode. Saj pra-vijo, če ni, niti vojska ne vzame.

Iz istih vzrokov se je zlasti na deželi odpovedalo kajenju in zvečenju tobaka mnogo to-bakarjev; če pa so se le omejili, ga mešajo z raznimi želišči.

Nekak prepoved pa sem opa-zil med podeželsko mladino se-danje generacije. Njihovo duševno obzorje je obširnejše, ob-našajo se vzorno, ni čuti o pre-tepanju in divjemu nočnemu ukanju. Če se zbero zvečer na vasi, ti zapoje lepo, ležerno in ubrano, tako da sem često po-noči odprl okno, ter jih z užit-kom poslušal; pač znak, da se prilagajo duhom časa.

To bi bili površni vtisi z de-žele.

Kako pa v mestih, naprimer v velikomestni Ljubljani? Tudi tu se slika ne spremeni mnogo. Uradnikom, častnikom, državnim uslužbencem in penzijskim s stalnimi dohodki se ravo-no ne godi slabo. Poljski pri-delki, sploh življenjske potreb-ščine so zelo poceni. Bolje vr-ste meso se prodaja po 8-10 di-narjev kilogram, celo po 5 di-narjev se dobi slabše vrste.

Tu sem se sestal s poznanim priletnejšim gospodom, želeč, da dobim i od njega nekaj in-formacij, katere bi utegnile za-nimati čitatelje.

Morda bi ga bil pridobil, da sva ostala kaj časa sama, in da niso pričeli prihajati k omizju njegovi prijatelji-penzijonisti.

Pogledal si je brado, ter ci-nično dostavil: "Ni vse tako, kakor bi moralo biti, ne, pa saj tudi tam pri vas ni, in menda nikjer. So pa izvanredni časi, pa raje ne govoriva o tem."

Pogovor se je razvil v vse mo-goče teme, večinoma humori-stične, tako, da se človek od srca nasmeje tem tipičnim in dobrodružnim Ljubljancanom.

Vjel sem zaupen pogovor med dvema, kojih eden je va-bil drugega, naj se za gotovo udeležijo tam in tam neke pri-re-ditve: "Pa za gvišn prid, Fran-cel, ga ma lumil po foršrift, pa kakšna ma rekl. Če nau drgač, se ma pa mal stepl."

Teden pozneje pa sem čul, da so se bili res "mal stepl," pa ne med seboj. Baje se jim je že po policijski uri pridružil par pi-janih akademikov iz domače univerze. Prisedli so, pili in kli-cali, v žepu pa niso imeli cven-ka, nako so jih dobričine po-stavile do in preko vrat, v na-daljno oskrbo pa jih je prevze-la policija. Hujšega ni bilo, raz-un da je gostilničar "švicu" za točenje po prepovedani uri.

Kasneje sem se sestal s po-znanom gospo V., ženo sloven-skega izumitelja, živečo delo-ma v Ljubljani, deloma v Pa-rižu in na Bledu.

Ta očitna rodoljubkinja pa mi je deželo in slovensko me-tropolo predočila v dokaj opti-mistični sliki.

"Poglejte," je dejala, "samo-ta prepoved v Ljubljani, naše nove stavbe, celo nebotičnik imamo (12 ali 14 nadstropij—štel jih nisem), naša šetališča in parke, naše moderne trgo-vine, prav kakor v velemestih. Stopite v to ali ono trgovino, v javni urad, na vlakih ali kamor-koli, vsepovsod sama vljudnost, prijaznost in postrežljivost. Pa tudi pri vladi nas upoštevajo in uvažujejo. Pa kako bi naj bilo drugače, saj se je pokojni vla-dar ob neki priliki v našem me-stu izrazil, da nas je Slovence šele sedaj natančneje spoznal in da nas smatra za čevf svoje-ga naroda. Vse tisto, kar tuji listi pišejo o nas in naših raz-merah, je, če ne zlagano, pa vsaj pretirano. Vemo, da bi nas radi razdvojili in zopet v kal-nem ribarili, pa ne bodo več."

Kdor je poznal Ljubljano pred 35 leti in danes, ne najde posebne prepovedi. Ulice se seveda ne da razriniti, zato so ostali ozki pločniki na Poljan-ski, Šentpetrski, Wolfovi in več drugih ulicah, kakor so bili nekda. Tu in tam je možen prehod le za posameznika. Če pa je zadosten za dva, mora pri srečanju tretji stopiti na cesto.

Res, tu in tam je kaka nova stavba, tam zopet kaka odstra-njena, tako naprimer poslopje stare državne gimnazije, kjer je danes na stotine stojnic, kjer so na prodaj vsi mogoči domači pridelki. Ulice je le malo tlako-vanih, ostale so prašne, ter jih je treba dnevno skropiti.

Na južni postaji sem videl kakih pet avto-taksijev, po me-stu pa so avti bolj redke pri-nizni.

Pred "Slonom" so še vedno staromodne kočije, pred kateri-mi kincajo ne prerajeni fija-karski konji, z k tlom visečimi glavami.

Na mestnem trgu sem videl visoko s senom naložen voz z volovsko uprego, za njim se je pomikal avto, za tem staromod-na kočija, kateri je sledil mle-karski motorni voziček, kot zadnjo stražo pa sta tvorili dve ženski, ki sta pred seboj potis-kali dvokolnico s potreščina-mi za dom. Ne vem, kaj bi bil dal, če bi bil mogel posneti to sliko, pa nisem imel seboj fo-tografskega aparata.

Ljubljanka je omejena na Grubarjev kanal, strugo pa po-glablja menda že zadnjih 20 let. Le "parfimirani" kanali se nemoteno stekajo vanjo.

Posebnost pa so vozovi pou-lične železnice. Ne toliko, ker so le za dober kurnik obsežni, posebnost obstoji v tem, da so kurjeni tudi v poletni vročini. Sedeži so namreč spojeni z električnim tokom, ter tako vroči, da bi potniku presedalo celo v največji zimi. Če si bil pri vstopu prekuhan od pocest-ne vročine, si pri izstopu iz vo-za še popečen povrhu. Res, ne-umljivo se zdi človeku, da ku-rilni električni tok vsaj v polet-ju ne ukinejo.

Sivi, stari grad pa kraljuje nad mestom, kakor od nekda. Kras pa delajo mestu moderni železobetonski mostovi preko Ljubljane. Beračev kajpak tudi ne manjka. Dobrosrčne ljubljanske gospodinje jih rade obdarujejo, če so nakupile ce-neje, nego so pričakovale. Če se gre za pomanjkanje drobiča, ji pa berač izmenja, vsaj v dveh slučajih sem to opazil.

O vljudnosti in postrežbi pa prej omenjena gospa res ni pre-tiravala. Na brzojavnem uradu sem bil točno in prav, prijazno postrežen; prav tako na želez-nici. Brez pomisleka in uradne nadutosti mi je sprevodnik od-nesel kovčeg iz vlaka, ter mi želel srečno pot in dobro zaba-vo. Tega nekda ni bilo.

To bi bili površni vtisi naše velikomestne bele Ljubljane.

Zanimivo je tudi dejstvo s kolikimi ljudmi se človek tako-le na potovanju seznani, iz ko-jega znanstva se včasih izcimi

pravo in odkritosrčno prijatelj-stvo. Za sopotnika v kabini sem imel tja grede nekega Danca, rojenega in izšolanega v tej deželi. Je preko 10 let v vladni službi kot poštni pilot ter prevaža pošto iz Los An-gelesa, Cal., in Salt Lake City, Utah. Mislil, da je ameriški državljani, ker je bil tu rojen, je zaprosil za ameriški potni list, pa so mu pri državnem od-delku povedali, da je 'držav-ljanstvo zgubil vsled tega, ker se je bil s starši za par let vrnil na Dansko, kjer so rodilji po-stali zopet danski podaniki. Glasom medsebojne pogodbe med Dansko in našimi država-mi pa postanejo tudi mladolet-ni otroci zopet danski podaniki, ne glede na to, kje so rojeni.

"Da ni parnika zamudil, je z zrakoplovom poletel iz države Utah v Washington, kjer so ga opremili z povratnim dovolje-njem (Return Permit).

Pravil mi je vse možno o avi-jatiki, aparatih in sredstvih, ki omogočajo izvežbanemu pilotu voditi zrakoplov preko visokih Rocky Mountains, pa naj bo megla, neurje, snežni viharji, ali karkoli. V vseh letih ni imel najmanje neprilike, dasi pre-vozi razdaljo po dvakrat na te-den sem in tja. Postala sva si iskrena prijatelja, ter si redno dopisujeva.

Na povratku iz domovine pa sem naletel na kaj zanimivo osebnost. Ko sem na južnem kolodvoru vstopil v kupej, sem v istem opazil samcato žensko, zaposleno s čitanjem knjige. Pozdravil sem jo z "dober večer," nakar mi je s komaj vid-nim priklonom odzdravila, brez besede. Bila je dama srednjih let, prikupljivega obraza, in po-njeni fiziognomiji in obleki so-deč, iz boljših krogov.

Zatopil sem se v svoje misli, ter obenem opazoval gorenjsko okolico. Zahotelo se mi je po cigareti, pa si nisem prav upal pripaliti vspricho dame, brez do-voljenja. Videvši, da čita nem-sko knjigo, sem se opogumil, ter jo nagovoril nemski, če mi dovoli kaditi v njeni prisotno-sti.

"Seveda, seveda," je odvrni-la, "le kadite, kolikor se vam poljubi."

Ponudil sem i njej ameriško cigareto, pa je ponudbo s prav prijaznim nasmehom zavrnila, češ, da sama ne kadi, da pa ji ugaja duh dobre cigarete.

Stem je bil led prebit, in ko se je polagoma pričelo temniti, sem jo opozoril na krasoto tri-glavskih vrhov, na katerih so se odbijali zadnji žarki zaha-jajočega solnca.

"Je-li gospod domačin?" je hotela vedeti. Predstavil sem se ji ter ji na kratko povedal kdo in kaj. Tudi ona je storila isto, iz česar sem posnel, da je rodom iz Zuericha v Švici, ter da se je mudila na šestteden-skem potovanju po Jugoslaviji.

Dejala je, da se je od nekda-j zanimala za Ameriko, in da je srečna, da je naletela na člove-ka, ki je preživel del svojih let na tem, in del na ameriškem kontinentu, in če bi jo ne hotel seznaniti vsaj površno z našimi razmerami.

Hotela je vedeti o naših ne-botičnikih, o socijalnih razme-rah, o naši veleindustriji, brez-posebnosti, o razliki glavnih dveh političnih strank, o Huey Longu, Rev. Coughlinu, o lite-raturi in naših pisateljih noveje dobe itd. Tolmačil sem ji to in ono, v kolikor sem bil kompe-ten, ter me je pri tem več-krat spravila v zagato. Moja nemščina se je kajpak tekot let precej zarastla z mahom, ter sem se včasih izpodtaknil, če mi je zmanjkalo primerne besede. Dama je seveda to opa-zila, ter me je opozorila, da go-vori poleg nemščine tudi fran-coski, španski, italijanski in an-gleški, ter da se lahko poslu-žim jezika, kateri mi bolj prija.

(Dolge na 6. strani)

